

№ 03 (28975) 6 yanvar 2019-cu il, bazar

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

XALQ QƏZETİ

Qəzet 1919-cu ildən nəşr edilir
www.xalqazeti.com

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

2018-ci il beynəlxalq münasibətlər sistemində gərginliyin daha da dərinləşməsi, regional güclər arasında ixtilafların artması, həmçinin miqrant axınının, etnik qarşıdurmaların güclənməsi, münaqişələrin getdikcə alovlanması kimi hadisələrlə yadda qaldı. Həmişə olduğu kimi, yola saldıığımız ildə də beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə ikili yanaşma, müstəqil dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilələr özünü büruzə verdi. Təbii ki, bütün bunlar bizim ölkəmizə də öz təsirini göstərdi. Hər şeydən əvvəl, ölkəmizə qarşı ikili standartlar, bir sıra hallarda ədalətsizlik davam etdirildi, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə hörmətsizliyə yenə də biganəlik nümayiş etdirildi.

Bütün bunlara baxmayaraq, respublikamızda daxili sabitlik və inkişaf təmin edilmiş, irimiq-yaslı layihələr reallaşdırılmış, ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki reytingi getdikcə güclənmiş, bizimlə əməkdaşlıq etmək istəyən dövlətlərin sayı artmışdır. Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən xarici siyasət qarşılıqlı hörmət və bərabərhuquqluluq

əsasında ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından yüksək dəyərə malikdir. Bu nailiyyət Prezident İlham Əliyevin nitqlərində də öz əksini tapıb: "...Azərbaycan dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınır və bizim sözüümüze inanırlar. Çünki sözüümüzle əməlimiz arasında heç bir fərq yoxdur... Bugünkü dünyada vəziyyəti nəzərə al-

saq, deməliyə ki, bu gün sabitlik, təhlükəsizlik hər bir ölkə üçün əsas amillərdən biridir. Azərbaycanda isə təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, sabitlik qorunur, möhkəmlənir. Sabitliyin, uğurlu inkişafımızın təməlinə bizim düşünülmüş siyasətimiz dayanır, eyni zamanda, xalq tərəfindən bizim siyasətimizə göstərilən dəstək dayanır".

Yola saldıığımız ilin daha çox yaddaqalan hadisələrdən biri də xalqımızın əmin-amanlıq, sabitlik və təhlükəsizlik şəraitində yaşamasıdır. Bu gün də Avropanın, həmçinin dünyanın inkişaf etmiş bir sıra ölkələrində, məsələn Fransada və digərlərində baş verən etiraz aksiyaları, qarşıdurmalar, minlərlə aksiya iştirakçısının həbsi, onların zorakılığa məruz qalmaları, dinc əhəlinin, məktəblilərin gülləbaran edilməsi adi hala çevrilib. Dünyada müxtəlif böhranların hökm sürdüyü bir vaxtda Azərbaycanda sabitliyin və dayanıqlı inkişafın mövcud olması,

mövqeyi daha da möhkəmlənib. Prezident İlham Əliyevin bu dövrdə 16 xarici ölkəyə səfər etməsi və 16 dövlət və hökumət başçısının Azərbaycana səfərə gəlməsi, bu səfərlər çərçivəsində ikitərəfli əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində sənədlərin imzalanması ölkəmizin çox çevik və çoxşaxəli xarici siyasət yeritməsindən xəbər verir. Azərbaycan Prezidentinin Türkiyə, Rusiya, Böyük Britaniya, Fransa, Belçika, Xorvatiya, İsveçrə, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan və Türkmənistan səfərləri reallaşdırılıb. Eyni za-

gərgin və intensiv fəaliyyətdir. Ancaq Prezident İlham Əliyev daim böyük enerji və fəallıqla müzakirələr aparmış, sistemli və səmərəli fəaliyyət göstərərək, konkret nəticələr əldə edilmişdir. Ötən il Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində qeydə alınmış irəliləyiş uzun müddət yaddaşlarda qalacaq. Bunu prezidentlər Vladimir Putinlə İlham Əliyevin bu il altı dəfə keçirilən görüşləri də təsdiqləyir. Bu görüşlər həm də dövlət başçıları arasındakı şəxsi münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. Azərbaycan- Rusiya münasibətləri

yüksək səviyyədə qurulmasıdır. Dövlətimizin başçısı ötən ildə də münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulamışdır: "Hesab edirəm ki, bu il qonşu ölkələrlə əlaqələrimiz yeni pilləyə qalxıbdır. Mənim qonşu ölkələrin dövlət, hökumət başçıları ilə çoxsaylı görüşlərim olub. Əldə edilmiş razılaşmalar həm ikitərəfli əlaqələrimizi möhkəmləndirir, eyni zamanda, regionda sabitliyin, təhlükəsizliyin, əməkdaşlığın inkişafına xidmət göstərir". Ötən il ərzində Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin

Azərbaycan güclü ölkə kimi artıq dünya miqyasında özünü təsdiqləyib

təbii ki, düşünülmüş strategiyanın, "xalq-dövlət" vəhdətinin nəticəsidir.

Ölkəmizin dünya birliyindəki mövqeyinin getdikcə möhkəmlənməsi, əlaqələrimizin genişlənməsi dövlət başçısının xarici səfərlərinin zənginliyində, habelə respublikamıza gələn dövlət və hökumət başçılarının çoxluğunda da özünü göstərib. İkitərəfli səfərlər, həmçinin nüfuzlu beynəlxalq qurumların tədbirlərində Azərbaycan haqqıqlarının çatdırılması ölkəmiz haqqında yalan informasiyalar yayan, kimlənsə sifarişli ilə böhtanlarla dolu hesabatlara hazırlayan bəzi beynəlxalq qurumların ifşasında əhəmiyyətli rol oynayıb. Bu baxımdan, 2018-ci ildə Azərbaycanın beynəlxalq

manda, Türkiyə, Rusiya, İran, İtaliya, Serbiya, Monqolustan, Benin, Tacikistan, Əfqanıstan, Moldova, Makedoniya və Albaniyanın prezidentləri, həmçinin Almaniyanın Federal Kansleri ölkəmizə rəsmi və işğuzar səfərlər ediblər. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinin İtaliya və Fransaya rəsmi və işğuzar səfərləri də xarici siyasətimizin uğurlarındandır.

32 ölkənin dövlət və hökumət başçıları ilə dövlətçilik, milli marqlarımızın qorunması, həmçinin siyasi, geosiyasi, iqtisadi, humanitar, nəqliyyat, hərbi, müdafiə və digər xarakterli faktorların olması baxımından vacib olan müzakirələrin aparılması istənilən siyasi lider üçün kifayət qədər

artıq strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Qarşılıqlı səfərlər zamanı əldə olunan razılaşmalar, həmçinin imzalanan sənədlər zəruri sahələr üzrə əlaqələri daha da möhkəmləndirib. Rusiya və Azərbaycanın regionları arasındakı qarşılıqlı fəaliyyətin daha da yaxşılaşdırılması münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasından xəbər verir. Bundan başqa, Rusiyanın Azərbaycanla beynəlxalq arenada, BMT-də, Avropa Şurasında qarşılıqlı fəaliyyəti yüksək qiymətləndirməsi də əməkdaşlığın yeni mərhələsindən xəbər verir.

Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasətin prioritetlərindən biri də qonşu dövlətlərlə əməkdaşlığın

suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq sərhədləri çərçivəsində həll olunması istiqamətində yaddaqalan uğurlu diplomatik səylərimiz az olmayıb. İl ərzində Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı bir sıra beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən ölkəmizin maraqlarına cavab verən əhəmiyyətli sənədlərin qəbul edilməsinə nail olunub.

2018-ci ildə 117 ölkə və 16 beynəlxalq təşkilatın yüksək səviyyəli rəsmilərinin iştirakı ilə Bakıda keçirilmiş Qoşulma Hərəkatının Aralıq Nazirlər Konfransının yekun sənədində Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipi əsasında həll edilməsinin vacibliyini vurğulayan bənd daxil edilib.

(ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində fəal iştirak edir

Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və böyük səyi ilə 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan "Əsrin müqaviləsi" Azərbaycanın güclü iqtisadi potensialının formalaşdırılmasında mühüm rol oynayır, regionun və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin gerçəkləşməsinə müsbət təsir göstərmişdir. Məhz bu müqavilə ilə Xəzər dənizində tarixdə ilk dəfə olaraq beynəlxalq əməkdaşlıq prosesi başlayıb. Azərbaycan öz zəngin neft resurslarının dünya bazarlarına daşınması üçün əlverişli imkan əldə edib.

Bu baxımdan Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) boru kəməri region və Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün mühüm önəm daşımaqla yanaşı, Azərbaycan neftinin beynəlxalq bazarlara genişmiqyaslı nəqli və ölkədə çoxvariantlı ixrac strategiyasının həyata keçirilməsinə səmərəli şərait yaradıb, eyni zamanda, ölkənin tranzit potensialının güclənməsinə müsbət təsir göstərmişdir.

Hazırda BTC boru kəməri ilə Azərbaycandan əsasən "Azəri-Çıraq-Günəşli" nefti və "Şahdəniz" kondensatı daşınır. Bundan əlavə, bu boru kəməri vasitəsilə digər xam neft və kondensat həcmli də, o cümlədən Türkmənistan, Rusiya və Qazaxıstan nefti nəql olunur.

Ötən illər ərzində "Əsrin müqaviləsi" sayəsində ölkəmizin imkanları ardıcıl şəkildə genişləndirilib. Qaz ehtiyatları 1 trilyon kubmetrdən çox olan "Şahdəniz" qaz kontraktı üzrə saziş bağlanılıb. Xəzər dənizini Qara dənizlə birləşdirən yeni bir ixrac marşrutu-Bakı-Supsa neft kəməri tikilib. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin tikintisi Azərbaycanı dünyada, həm də qaz ölkəsi kimi tanıdıb.

Bütün bunlarla bərabər, 2007-ci il iyulun 3-də Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz" yatağından hasil edilən təbii yanacaq Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri ilə Türkiyənin qaz kəmərləri sistemində daxil olub. 2011-ci ildə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında Xəzərdən Avropaya

birbaşa qaz nəql edən marşrutların yaradılması-nı dəstəkləyən strateji enerji əməkdaşlığına dair memorandum imzalanıb və bununla da Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin reallaşdırılması istiqamətində tarixi addım atılıb.

Bu məqamda onu da qeyd edək ki, Cənub Qaz Dəhlizi formalaşana qədər sözügedən istiqamətdə bir sıra tədbirlər həyata keçirilib. 2012-ci il iyunun 26-da Azərbaycanla Türkiyə arasında Trans-Anadolu təbii qaz boru kəməri sistemində dair saziş imzalanıb və hər iki dövlətin qanunverici orqanları tərəfindən həmin saziş ratifikasiya edilib. 2013-cü il iyunun 30-da isə TAP layihəsi üzrə beynəlxalq saziş imzalanıb. TAP və "Şahdəniz" bərsorsiumlarının imzalandığı sazişlə ilk dəfə olaraq Azərbaycan qazının Avropa bazarına birbaşa çıxışı reallaşdırılıb. 2015-ci ildə Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının birinci iclası, sonrakı illərdə isə daha üç toplantı keçirilib və layihənin gerçəkləşdirilməsi istiqamətində mühüm qərarlar qəbul olunub.

(ardı 6-cı səhifədə)

Azərbaycan-UNESCO əməkdaşlığı: beynəlxalq mədəni əlaqələrdə yeni mərhələ

» 2

Müdafiə naziri: "Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyəti ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsində əsas amillərdən biridir"

» 4

» 5

20 Yanvar mövzusu sənət əsərlərində

» 8

Rusiya və ABŞ generalları Suriya məsələsini müzakirə ediblər

□ **Beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr hər bir müstəqil ölkə üçün çox əhəmiyyətlidir. Müasir tarixi mərhələdə dövlətlərarası əlaqələr o dərəcədə inkişaf edib ki, fəaliyyətin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həyata keçirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu bağlılıqda mədəniyyət, elm və təhsil sahələrində əməkdaşlıq ayrıca əhəmiyyət daşıyır. Bu səbəbdəndir ki, müxtəlif müstəqil dövlətlər BMT-nin ixtisaslaşmış qurumlarından biri olan UNESCO ilə əlaqələrə xüsusi önəm verirlər. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə 1993-cü ildə yenidən qayıdışından sonra Azərbaycan – UNESCO əlaqələri tamamilə yeni dinamika aldı. Tərəflər arasında əməkdaşlıq UNESCO-nun himayə etdiyi bütün istiqamətlər üzrə sürətlə inkişaf etdi. Bu prosesdə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna rolu vardır. Həmin kontekstdə Azərbaycanla UNESCO arasındakı əməkdaşlığın təkamül dinamikasının və indiki mərhələdə ümumi səciyyəvi xüsusiyyətlərinin geniş təhlilinə ehtiyac göürük.**

Beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr və müstəqil dövlət üçün əhəmiyyətli məqamlar

Müstəqillik illərində Azərbaycan Respublikası nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatlarla fəal əməkdaşlıq edir. BMT-nin Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə Təşkilatı olan UNESCO ilə əlaqələrə Bakı xüsusi önəm verir. UNESCO BMT-nin ixtisaslaşmış təşkilatıdır. O, özv ölkələrə bir sıra sahələr üzrə yardımlardan bəhrələnmək imkanı verir. O cümlədən, bu təşkilat təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsində, maddi-mədəni irsin qorunmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

Lakin burada bir incə məqam vardır. UNESCO fəal üzvlərlə əməkdaşlıqdan daha çox faydalana bilər. Yeni məsələ yalnız BMT-nin bu ixtisaslaşmış qurumunun yerinə yetirdiyi missiyada deyil. Başlıca şərt özv dövlətin fəal iştirakı və xoşməramlı mövqə tutması ilə bağlıdır. Bu aspektdə heç də bütün üzvlər eyni qiymətləndirilmir. Azərbaycan isə bu istiqamətdə də digərlərindən müsbət mənada fərqlənir.

Bələ ki, Azərbaycanın xarici siyasətində UNESCO ilə əməkdaşlıq rəsmi olaraq prioritet istiqamətlərdən biri kimi qəbul olunub. Ölkənin bu qurumla fəal əlaqələri 1993-cü ilin ikinci yarısında ulu öndər Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə gəlişindən sonra real məzmun kəsb edib. Bu sırada Heydər Əliyevin 1993-cü il dekabrın 19-21-də Parisə səfəri zamanı UNESCO-nun baş direktoru Federiko Mayorla görüşü xüsusi rol oynayıb. O zaman ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri və inkişaf perspektivləri əhatəli müzakirə edilmiş və bunun yekunu olaraq memorandum imzalanmışdı. Artıq 25 ildir ki, Azərbaycan – UNESCO əlaqələri bu sənəddə ifadə olunan müddəalara və beynəlxalq hüquq normalarına uyğun yüksələn xətlə inkişaf edir.

Onu da vurğulamaq gərəkdir ki, Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu bu əməkdaşlıq kursunda 1994-cü il fevralın 21-də Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin yanında Milli Komissiyanın yaradılması da ciddi rol oynayıb. Bu komissiyanın 2005-ci ildən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında fəaliyyət göstərməsi Prezident İlham Əliyevin ulu öndərin siyasi kursuna sdaqətini və məsələlərə yaradıcı yanaşmasını nümayiş etdirir. Həmin komissiyanın Parisdə UNESCO yanında da Daimi Nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanın UNESCO ilə əməkdaşlığından danışarkən, mütəxəssislər Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətini xüsusi vurğulayırlar. Doğrudan da Mehriban xanım Əliyeva olduqca böyük fəallıqla Azərbaycanla BMT-nin bu ixtisaslaşmış komissiyası arasında əlaqələrin sürətli inkişafında müstəsna rol oynayıb. Bunun nəticəsidir ki, Mehriban xanım Əliyeva mədəniyyət sahəsində çoxşaxəli fəaliyyəti ilə həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq miqyasda dərin rəğbət və hörmət qazanıb.

Münasibətlərin yeni tempi: Mehriban xanım Əliyevanın düşünülmüş xətti

Hələ 1995-ci ildə Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu təsis olunub. Bu fondun dəstəyi ilə milli mədəniyyətimizin qorunması və təbliği sahəsində böyük layihələr həyata keçirilib. Bunlara muğam müsabiqələri, uşaq musiqi festivalları, caz festivalı və digər mədəni tədbirlər aiddir. Onların sayı keçən müddətdə o dərəcədə artıb ki, artıq bu barədə sistemli və əsaslı tədqiqat aparmaq lazım gəlir. Yeni Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan-UNESCO əlaqələrini düşünülmüş kurs üzrə, ardıcıl və davamlı olaraq inkişaf etdirir. Bu

proses indi də uğurla davam edir və ölkəmiz bundan böyük faydalar götürür. Mədəniyyətimiz dünyanın bütün ölkələrində artıq tanınır. 2004-cü ildə əsası qoyulan Heydər Əliyev Fondu illərdir ki, çoxşaxəli və geniş fəaliyyəti ilə dünyada böyük maraq doğurur. Mütəmadi olaraq Azərbaycanda və xarici ölkələrdə tarixi, dini, mədəni abidələrin bərpası ilə bağlı layihələr reallaşdıran fond dövlətçiliyin möhkəmlənməsi və

Ulu öndər Heydər Əliyevin yeni məzmun verdiyi azərbaycançılıqda azərbaycanlılar milli mədəniyyəti qoruyub saxlamağa, ona dərinlən yiyələnməyə və sahiblənməyə borclu olmaqla yanaşı, fərqli mədəniyyətə, dünya xalqlarının mədəni-mənəvi dəyərlərinə də açıq olmalıdırlar. Bu müasir və səmərəli ideyanı isə ancaq konkret üsullar, təsir, təbliğ, təşviq və kommunikasiya kanalları vasitəsilə həyata

Mədəni İrs Siyahısına daxil edilməsinin əhəmiyyətindən bəhs edə bilərik.

Bu istiqamətdə atılan addımlarla bağlı siyahını davam etdirə bilərik: Azərbaycanın muğam ifaçılıq sənəti, aşıq sənəti, Novruz bayramı, Azərbaycan xalçası, tar ifaçılıq sənəti, çövkən-Qarabağ atüstü oyun ənənəsi, Azərbaycan kələğayısı, Lahic misgərlik sənəti, lavaş artıq UNESCO-nun Azərbaycanın milli dəyərləri kimi tanıdığı nümunələrdir. 2018-ci ilin dekabr ayında isə Azərbaycanın Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprerativ Siyahısına salınıb.

Daha mükəmməl fəaliyyət: mədəniyyət və dialoq naminə

Azərbaycanla UNESCO arasındakı əməkdaşlığın yeni səviyyədə inkişafı Mehriban xanım Əliyevanın bu qurumun tədbirlərində fəal iştirakı ilə daha dolğun məzmun edib. Mehri-

Azərbaycan-UNESCO əməkdaşlığı: beynəlxalq mədəni əlaqələrdə yeni mərhələ

mədəniyyətin təbliği sahəsində olduqca əhəmiyyətli missiya yerinə yetirir.

Heydər Əliyev Fondu məktəblərin, uşaq bağçalarının, səhiyyə ocaqlarının, elmi, mədəni və sosial mərkəzlərin açılması sahəsində də kifayət qədər fəaldır. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən və Azərbaycan mədəniyyətini, qeyri-maddi mədəni irsini tanıdan proqramların reallaşdırılması UNESCO ilə əməkdaşlığın çox mühüm aspektini təşkil etməkdədir.

Azərbaycanın birinci xanımı mədəniyyətlərarası əlaqələrin inkişafında, ölkəmizin zəngin mədəniyyətinin qorunması, müxtəlif mədəniyyət nümunələrinin öyrənilməsi sahəsində göstərdiyi xidmətlərinə görə 2004-cü il avqustun 13-də UNESCO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülüb. Bu hadisə

sadəcə böyük xidmətləri olan bir şəxsiyyətin layiq olduğu qiyməti almaması deyildi, həm də Azərbaycan – UNESCO əlaqələrində inkişafın yeni mərhələsinin təsdiqi idi. Çünki Mehriban xanım Əliyeva sistemli, konseptual və düşünülmüş fəaliyyəti ilə Azərbaycanla UNESCO-nun əməkdaşlığını keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəldə bildi. Burada iki istiqaməti vurğulamaq istərdik: birincisi, Azərbaycanın mədəni sərvətlərinin dünyanın qeyri-maddi mədəni irsi siyahısına salınması üçün silsilə tədbirlər, layihələr və proqramlar reallaşdırılır, ikincisi, başqa xalqların mədəniyyət nümunələrinin qorunması, saxlanması, bərpası və funksional imkanlarının artırılması istiqamətində konkret addımlar atılmaqla milli ilə beynəlmilləin vəhdətinin Azərbaycan dövləti üçün prinsipial əhəmiyyət daşıdığı dünyaya nümayiş etdirilir. Bu iki istiqamət azərbaycançılıq ideologiyasında mövcud olan bir vacib təzisdən qaynaqlanır. Daha dəqiq desək, Mehriban xanım Əliyevanın həyata keçirdiyi proqramlar, reallaşdırdığı layihələr azərbaycançılıq ideologiyasında mühüm yer tutan milli ilə beynəlmilləin harmoniyasını ifadə edən müddəanın mədəniyyət siyasəti sahəsində ustalıqla tətbiqi kimi dərk edilə bilər.

keçirmək mümkündür. Mehriban xanım Əliyeva məhz bütün bu incə məqamları özündə ehtiva edən və konseptual xarakter daşıyan fəaliyyət göstərib və bu, hazırda davam edir. Deyilənlər çoxlu sayda faktlarda öz təsdiqini tapır. Onlardan bir neçəsini xatırladaq.

"İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu (Şirvanşahlar saray kompleksi və Qız qalası da daxil olmaqla) Dünya Mədəni İrs Siyahısına salınıb. "İçərişəhər" tarix-memariq nümunəsi kimi Azərbaycan milli mədəniyyəti ilə dövlətçiliyin birliyi arasında rəmzlərindən bəzidir. Orada inşa edilən tikililər gözəl və özünəməxsus mədəniyyət nümunələri olmaqla yanaşı, eyni zamanda, Şirvanşahlar sarayının təmsalında Azərbaycan dövlətçiliyinin vacib mərhələlərindən birinin sübutudur. Bu kompleksin beynəlxalq miqyasda qəbul edilməsi həm də Azərbaycan dövlətçiliyinin qəbul edilməsidir ki, bizə dost olmayan dairələr üçün tutarlı cavabdır. Göründüyü kimi, Mehriban xanım Əliyeva bir addımla müxtəlif istiqamətlərdə əhəmiyyət daşıyan məqsədlərə nail ola bilər.

Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti həmin toplantılar çərçivəsində müxtəlif görüşlər keçirib. Həmin görüşlərdə aparılan müzakirələr nəticəsində əməkdaşlığın inkişafı istiqamətində mühüm qərarlar qəbul edilib. Bunun fonunda UNESCO baş qərargahında Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Azərbaycana həsr olunmuş müxtəlif tədbirlərin təşkil edilməsi çox aktual görünür.

Bu kimi addımları ilə Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan – UNESCO əlaqələrinə həm yeni stimül verib, həm də onu məzmunca daha da zənginləşdirib. Həmin aspektdə Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın mədəniyyət, elm, təhsil, incəsənət xadimləri ilə bağlı müxtəlif layihələri UNESCO-nun himayəsi ilə keçirməsi və sivilizasiyalar, mədəniyyətlər, dinlərarası dialoqa həsr edilmiş tədbirlərdə fəal iştirak etməsi ayrıca yer tutur.

Nümunə kimi 2005-ci il sentyabrın 13-də Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında görkəmli Azərbaycan alimi akademik Yusif Məmmədəliyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş

təntənəli mərasimin keçirilməsini göstərə bilərik. Həmin tədbirdə UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva da iştirak edib.

2006-cı il oktyabrın 21-də isə Mehriban xanım Əliyeva UNESCO-nun 60 illiyinə həsr olunmuş "Sivilizasiyalararası dialoq həftəsi" çərçivəsində Azərbaycan günü ilə bağlı "Azərbaycan: mədəniyyətlərin və sivilizasiyaların qovuşduğu" adı altında keçirilən tədbirdə iştirak edib. 2008-ci il mayın 20-də Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə UNESCO-nun baş qərargahında xoşməramlı səfirlərin illik yığıncağı çərçivəsində ölkəmizin gənc istedadlarının "Azərbaycanın xoşməramlı mələkləri" adlı konsert proqramı təqdim edilib. Həmin il noyabrın 10-da yenə UNESCO-nun baş qərargahında XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, alim və pedaqoq Mir Cəlal Paşayevin 100 illiyinə həsr olunmuş mərasim keçirilib. Yubiley mərasimində UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva iştirak edib.

Yeri gəlmişkən, vurğulayaq ki, məhz bu kimi fəaliyyətlərinə görə, Mehriban xanım Əliyeva 2008-ci ildə keçmiş baş direktor Koicir Matsuura tərəfindən gümüş xatirə medalı, 2010-cu ildə isə baş direktor İrina Bokova tərəfindən Qızıl Motsart medalı ilə təltif edilib.

Azərbaycan – UNESCO əlaqələrinin yeni mərhələsi yuxarıda vurğulanan faktlarla yanaşı, gənc istedadlı azərbaycanlıların dünyada tanınması ilə də xarakterizə olunur. Bələ ki, 2011-ci il aprelin 19-da UNESCO-nun baş qərargahında Azərbaycanın müstəqilliyinin 20-ci ildönümü münasibətilə "Azərbaycanın gənc istedadları" adlı möhtəşəm konsert proqramı təşkil olundu. Mehriban xanım Əliyeva və UNESCO-nun baş direktoru İrina Bokova konserti izləyiblər. Bu, Azərbaycanın birinci xanımının təşəbbüsü idi və yalnız simvolik mənə daşıyırdı. Həm də bütün dünyaya göstərilirdi ki, Azərbaycan gənc istedadlar diyardır və Azərbaycan xalqı qədimdən kreativ keyfiyyətlərə malikdir. Bu baxımdan 2011-ci il aprelin 19-dan 29-dək UNESCO-nun baş qərargahında Azərbaycan

xalqlarının sərgisinin keçirilməsi də çox əlamətdar hadisədir. Çünki Azərbaycan xalqları dünyada nadir sənət əsərlərindən biridir və şübhəsiz ki, onların nümayişini bizim ölkədə yüksək səviyyədə ustaların yetişdirildiyinin birbaşa təsdiqidir.

Həmin il sentyabr ayının 12-də UNESCO-nun xoşməramlı səfirlərinin 11-ci illik toplantısı çərçivəsində Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycanla bağlı nəşrlərinin təqdimatının əlaqələrin inkişafında xüsusi yeri vardır. Çünki həmin nəşrlərdə Azərbaycanın mədəni həyatı dolğun şəkildə ifadə olunub. Onlara nəzər salan hər bir şəxsdə milli mədəniyyətimiz haqqında obyektiv təsəvvür formalaşır.

2013-cü il iyulun 18-də Azərbaycanın UNESCO-ya üzvlüyünün 20 illik yubileyi ilə əlaqədar, Mehriban xanım Əliyevanın iştirakı ilə Parisdə təntənəli tədbirlər keçirildi. UNESCO-nun daxili heyətində yerləşdirilmiş daş at və daş qoç abidələrinin, eləcə də Azərbaycanda daş sənətinə həsr edilmiş sərginin açılış mərasimi təşkil edildi. 2013-cü il oktyabrın 22-də UNESCO-nun baş qərargahında Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə böyük Azərbaycan müfəkkiri Seyid Yəhya Bakuvinə həsr edilmiş beynəlxalq simpoziumun keçirilməsi də qeyd etmək gərəkdir. Simpozium müasir dünya üçün çox aktual olan "Seyid Yəhya Bakuvə: Tolerantlığın ifadəsi" mövzusunda həsr edilmişdi. Burada həm də "Azərbaycan – tolerantlıq məkanı" adlı foto-sərginin açılışı oldu.

Azərbaycanla UNESCO arasında əlaqələrin yeni mərhələsində tərəflər arasında imzalanmış sənədlər xüsusi rol oynayır. Bu sırada 2013-cü il iyulun 18-də Azərbaycanın mədəniyyət və turizm naziri Ə. Qarayev və UNESCO-nun baş direktoru İ. Bokova tərəfindən "Azərbaycan hökuməti ilə UNESCO arasında təhsil, elm, mədəniyyət və kommunikasiya sahələrində əməkdaşlıq üzrə Çərçivə Sazişi"nin imzalanması ayrıca vurğulanmalıdır. Sazişdə Azərbaycanın təşkilat üçün 5 milyon ABŞ dolları məbləğində maliyyə töhfəsi ayrılması qeyd olunub. Bu vəsait qeyri-maddi mədəni irs, qızların təhsili, elm və innovasiya texnologiyalarının inkişafı sahəsində UNESCO-nun işini möhkəmləndirməyə və azərbaycanlı mütəxəssislərin təşkilatda daimi işlə təmin olunmasına sərf olunur. Daha mühüm hadisələrdən biri bu saziş əsasında "Etimad Fondu"nın yaradılmasıdır.

2015-ci ilin noyabrın 17-də UNESCO-nun Nizamnaməsinin qəbulunun 70 illiyi münasibətilə Parisdə keçirilən UNESCO-nun Baş Konfransının 38-ci sessiyasının Liderlər Forumunda Mehriban xanım Əliyeva da iştirak edib. Azərbaycanın birinci xanımı çıxışında dünyada yaşayan dərindən maliyyə böhranından və on milyonlarla insanın irqinə, etnik köklərinə və dininə görə ayrı-seçkilik və təcrid olunmanın ağır nəticələri ilə üzlaşmasından bəhs

edib. Tədbir iştirakçıları Mehriban xanımın qloballaşmanın humanitar aspektlər ilə bağlı irəliləyən fikirləri böyük maraqla qarşılayıblar. Çıxışı zamanı Mehriban xanım səmimi dialoq və xoş məramın çətinliklərin uğurla aradan qaldırılmasında əsas vasitələr olduğunu xüsusi vurğulayıb.

Bu gün də Azərbaycan – UNESCO əlaqələri sürətlə inkişaf edir. 2018-ci ildə "Bakı prosesi"nin 10 illiyi ilə bağlı UNESCO ilə birgə tədbirlər təşkil edilib. Azərbaycanın görkəmli bəstəkarı Qara Qarayevin 100 illik yubileyi UNESCO-nun baş qərargahında və Almaniya qeyd olundu. İtaliyada, Türkiyədə və Almaniya Azərbaycan muğamının UNESCO-nun Başqarıyətini Qeyri-Maddi Mədəni İrsi üzrə Reprerativ Siyahısına daxil edilməsinin 10 illiyi münasibətilə silsilə tədbirlər keçirildi.

Bunlardan başqa, 2018-ci ildə ölkəmiz UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinə üzv seçildi. Mavriki Respublikasının paytaxtı Port Luis şəhərində keçirilən Hökumətlərarası Komitənin 13-cü sessiyasında "Çövkən-ənənəvi Qarabağ atüstü oyunu" faylı ilə bağlı milli hesabat qəbul olunub.

"Yallı (Köçəri, Tənzərə), Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqsləri" adlı nominasiyanın Təccili Qorunmaya Ehtiyacı olan Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına salınması əlamətdar hadisədir. Azərbaycan, Türkiyə və Qazaxıstanın birgə səyləri sayəsində "Dədə Qorqud/Korkyt Ata/Dede Korkut irsi: Dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi" türk mədəni abidəsi kimi UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Reprerativ Siyahısına daxil edildi.

Nəhayət, 2018-ci il dekabrın 26-da UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyasının yeni tərkibdə görüşü keçirildi. Görüşdə 2019-cu ildə Azərbaycanla UNESCO-nun birgə planladığı tədbirlər müzakirə edildi. Vurğulandı ki, 2019-cu ildə UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyasının yaradılmasının 25 illi tamam olur. Bununla bağlı layihələr həyata keçiriləcək. Eyni zamanda, 2019-cu ildə təşkilatın baş qərargahında Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi qeyd ediləcək.

Yuxarıda vurğulanan konkret faktlar Azərbaycanla UNESCO arasında əməkdaşlığın yeni mərhələsinin bir sıra zəifliklərini müəyyənləşdirməyə imkan verir. Hər şeydən öncə, bu proses Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti ilə sıx bağlıdır. Digər məqam ondan ibarətdir ki, əməkdaşlıq daha sistemli olmaqla yanaşı, əhatə dairəsi də genişlənir. Artıq Azərbaycan dünyanın istənilən regionunda təşkil ediləcək tədbirlərin təşəbbüskarı ola bilər. Üçüncü özəlik Azərbaycanın indi müxtəlif mədəni tədbirlərin keçirilməsində donor ola bilməsi ilə bağlıdır. Növbəti məqam isə, Azərbaycanın mədəniyyət siyasətini xarici siyasətin digər aspektləri ilə gətirdikdə daha sıx əlaqələndirməsindən qaynaqlanır. Bu cəhət bütövlükdə Azərbaycanın siyasi kursunun sürətlə dəyişən geosiyasi-mədəni situasiyaya çevik reaksiya verə, adaptasiya edə bilməsinin sübutudur. Bu prosesdə UNESCO ilə əlaqələrin ciddi rol oynaması çox əlamətdardır. Çünki XXI əsr mədəniyyət əsridir.

Leyla MƏMMƏDƏLİYeva

□ *Həmreylik istenilən xalqın taleyində əhəmiyyətli rol oynayır. Yaxın-uzaq tarix də sübut edir ki, milli birliyə və həmreyliyə nail olmadan müstəqil yaşamaq imkanı azalır, xalqın gələcək inkişafı sual altına düşür. Məhz buna görədir ki, hər bir xalq həmreylik ideyasına böyük əhəmiyyət verir və milli mənlilik şüurunun formalaşmasında əvəzsiz rol oynayan həmreyliyə can atır. Keçmiş SSRİ-nin dağılmasından sonra bir sıra geosiyasi təlatümlərlə sikkələnən, ancaq səbatlığını və gələcəyə inamını itirməyən, zəngin mədəniyyəti və irsi ilə tanınan, azadlıq mübarizəsi ilə şanlı tarix yazan Azərbaycan xalqının da belə bir milli birliyə və həmreyliyə ehtiyacı vardı. Belə bir tarixi addımı ulu öndər Heydər Əliyev atmış və dünyada yaşayan bütün soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməsinin əsasını qoymuşdu.*

2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. Milli həmreyliyimizin nümayişinin ən yüksək zirvələrindən biri kimi tarixə düşmüş həmin

kəlamı dillər əzbərinə çevrildi.

Ancaq bu, bir həqiqətdir ki, xalqımızı milli birliyə və həmreyliyə aparan yol heç də hamar olmadı. Yalnız ulu öndərin böyük zəkası və

Milli birlik və həmreylik günü

qurultay dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanmasında böyük rol oynadı. Məhz bu qurultaydan sonra Azərbaycan dövlətinin diaspor işi mərkəzləşdirilmiş və Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (2008-ci ildən Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi) təsis olundu və xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətini tənzimləyən qanun qəbul edildi.

Bundan başqa, Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan tarixinə böyük bir prosesin başlanğıcı kimi daxil oldu. Belə ki, I qurultaya 36 ölkədən 200-dən çox müxtəlif təşkilatı təmsil edən 406 nümayəndə və 63 qonaq qatıldı. Əlamətdar hal idi ki, bu qurultayda Azərbaycan 130-dan çox dövlət və ictimai qurumlardan, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı təşkilatlardan, 25 siyasi partiyadan 702 nümayəndə və 844 qonaq ilə təmsil olundu. Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın ümumi məqsəd, vahid ideya ətrafında birləşməsi yolunda böyük addım, gələcəyə istiqamətlənmiş önəmli tədbirlərdən biri kimi də yadda qaldı. Çünki qurultay milli ideologiyamız olan azərbaycançılıq məfkurəsi ətrafında – soydaşlarımızın birlik və həmreyliyi nümayiş etdirdi. Ulu öndər Heydər Əliyev çıxışında qurultaya belə qiymət vermişdi: "Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı müstəqil Azərbaycanın həyatında, bütün dünya azərbaycanlılarının həyatında tarixi hadisədir". Həmin qurultaya ulu öndərin böyük iltifatla söylədiyi "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!"

Ötən il uğurlu pul-kredit siyasəti nəticəsində inflyasiya təkrəqəmli səviyyədə sabitləşmişdir

□ *Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2018-ci ildə həyata keçirdiyi pul-kredit siyasəti milli iqtisadiyyatda qiymətlərin sabitliyinə, aşağı və sabit inflyasiyanın təmin edilməsi vasitəsilə əhalinin yaşayışı, habelə işgüzar fəaliyyət üçün əlverişli sosial-iqtisadi mühitin formalaşmasına yönəlmişdir.*

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2018-ci ildə ölkədə makroiqtisadi sabitliyin dayanıqlığının artırılması istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. Inflyasiya aşağı birrəqəmli səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım davam etmiş, milli valyuta-nın məzənnəsi dayanıqlı olmuş, ölkənin strateji valyuta ehtiyatları artmışdır. Mərkəzi Bankın 2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatında bildirilir ki, formalaşdırılmış makroiqtisadi proqnozların əsasında cari il və ortamüddətli dövrdə da pul-kredit siyasəti aşağı və sabit inflyasiya əsaslı dayanıqlı sosial-iqtisadi mühitin formalaşmasına, bu əsasda iqtisadi artımın daha da sürətləndirilməsinə yönəldiləcəkdir. Eyni zamanda, pul siyasəti rejiminin optimallaşdırılması, onun strateji və əməliyyat çərçivəsinin təkmilləşdirilməsi, inflyasiya gözləntilərinin azaldılması, həyata keçirilən pul-kredit siyasətinə etibarın artırılması, informasiya açıqlığının yüksəldilməsi reallaşdırılacaq pul-kredit siyasətinin əsas məqsədlərindən biri olacaqdır.

Sözündən bəyanatda vurğulanır ki, ötən il xarici şərtlərin milli iqtisadiyyatın inkişafına təsiri bəhəmənlı olmamışdır. Dünya bazarlarında neftin qiymətinin 2017-ci ilə nisbətən yüksək

olması (35 faiz) iqtisadi artıma dəstək vermiş və tədijə balansının tarazlığını təmin etmişdir.

Artmaqda olan geosiyasi gərginlik, xarici ticarətdə qeyri-müəyyənlik, neftin qiymətində son aylar müşahidə olunan dəyişənlik və bu proseslərin regionda əsas ticarət tərəfdaşları olan qonşu ölkələrin iqtisadiyyatları-na təsiri makroiqtisadi sabitlik üçün risklər yaratmışdır. Keçən il bu ölkələrin bəzilərində milli valyutaların (rus rublu, türk lirası, İran rialı) ABŞ dollarına qarşı əhəmiyyətli ucuzlaşması psixoloji gözlənti effekti yaratmış, lakin görülmüş tədbirlər nəticəsində vəziyyət neytral-laşdırılmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına əsasən, 2018-ci ilin 11 ayında xarici ticarət balansında 7,6 milyard ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. Ötən ilin 11 ayında əmtəə ixracı 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 43,3 faiz, o cümlədən, qeyri-neft ixracı 10,2 faiz artmışdır. Bu dövrdə əmtəə idxalı 32,2 faiz, o cümlədən qeyri-neft idxalı 32,7 faiz yüksəlmişdir.

Milli valyutaların kəskin ucuzlaşdığı Türkiyə və Rusiyadan qeyri-neft idxa-lının ümumi qeyri-neft idxalında payı 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 1,3 və 3,8 faiz bəndi azalmışdır.

Azərbaycanlılar! Harada olursan ol, hansı ölkədə yaşayırsan yaşa, ancaq Azərbaycan haqqında, Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü haqqında, Azərbaycan xalqının bu gün və gələcəyi haqqında düşünməlisən!

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

İranın Azərbaycan sərhədinin (SSRİ-İran sərhədinin) dağıdılması ilə qoyulmuşdu. Xatırladaq ki, 1989-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası ağır vəziyyətdə idi, blokada şəraitində yaşayırdı. Həmin ilin dekabr ayının 31-də Naxçıvan əhalisi və ziyalıları "sərhəd hərəkatı"na bəyənmişdilər. Əhali Arazın o tayında yaşayan qohum-əqrabası və soydaşları ilə görüşmək məqsədilə sərhəd dayaqlarını söküb dağıtmışdı. Keçmiş SSRİ rəhbərliyinin sərt tədbirlərinə baxmayaraq, 1989-cu ilin dekabr ayının 31-də bütün sərhədlər açılmış və insanlar görüşməyə başlamışdılar. 70 il "dəmir pərdələr" arxasında

soydaşlarımızın vahid bir ideologiya ətrafında birləşməsi, ölkəmizin sürətli inkişafında onların rolunun artırılması, respublikamızla bağlı həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirir. Sonrakı illərdə keçirilmiş şüurlu Azərbaycanlıların qurultayları xaricdə yaşayan azərbaycanlıların diasporunda lobbilye çevrilməsi istiqamətində yeni addım olmuş, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində əhəmiyyətli rol oynamış və diaspor fəaliyyəti sahəsində əldə olunmuş nailiyyətlərimiz bunu bir daha təsdiqləyir.

totalitar rejimdə yaşayan insanlar, nəhayət ki, bir-birinə qovuşmuş və qohum-əqraba ünsiyyət yarada bilmişdi. Bu hadisələr zəminində dünya azərbaycanlıları ilə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi 1991-ci il dekabr ayının 16-da hər il dekabr ayının 31-nin Dünya Azərbaycanlılarının Həmreyliyi Günü kimi qeyd edilməsi haqqında qərar vermiş və onun rəsmiləşdirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetinə qanunvericilik təşəbbüsü ilə müraciət göndərmişdi. Yalnız xalqın tələbi ilə ulu öndər Heydər Əliyev siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra həmin qərar qüvvəyə minmiş və dünya azərbaycanlılarının təşkilanması sahəsində yeni mərhələ başlanmışdı.

I qurultaydakı nitqində ulu öndərimiz dünya azərbaycanlıları arasında milli birliyin və həmreyliyin təmin edilməsi, Azərbaycan dövləti ilə dünya azərbaycanlılarının əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinin və qarşıya çıxan problemlərin həllində səylərin birləşdirilməsinin vacibliyini vurğulamışdı. Belə ki, ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin vəzifəsinin bütün ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılara mümkün olan qaydını, diqqəti göstərməkdən, onların həyatı ilə maraqlanmaqdan və dövlətimizlə ayrı-ayrı ölkələrdə olan Azərbaycan icmaları arasında əlaqələri daha da inkişaf etdirməkdən ibarət olduğunu bildirmişdi.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da müstəqil Azərbaycan ilə daha sıx əlaqələr qurmasını zəruri sayan ulu öndərimiz əlavə etmişdi ki, bunlar dünyada olan bütün azərbaycanlıların birliyi, həmreyliyin təmin olunması üçün əsas şərtlər. Bu gün həmin siyasət uğurla davam etdirilir. Ulu öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan

Bu gün xaricdə yaşayan soydaşlarımız Azərbaycanla sıx əlaqə saxlayırlar. Heç kimsə sirr deyil ki, bu əlaqələr Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, Azərbaycanla bağlı ictimai fikrin formalaşmasında böyük rol oynayır. Bu gün dünya azərbaycanlıları Vətənimizin güclü və hərtərəfli inkişaf etmiş ölkə kimi uğurlarından qürur hissi keçirir və bu gücün daha da artmasına öz töhfələrini verirlər. Azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşən və öz vətənlərinə güvənən dünya azərbaycanlıları "Odlar yurdu"nun daha qüdrətli və nüfuzlu olmasını arzulayırlar. Axi, Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, "Bizim bir Vətənimiz var – Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var – Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var – Azərbaycançılıq məfkurəsi". Reallıq göstərir ki, Azərbaycan diasporunun imkanlarından geniş istifadə olunması meydana çıxan bir sıra problemlərin həllinə müsbət təsir göstərir. Prezident İlham Əliyevin bu sahədə ardıcıl və qətiyyətli, məqsədyönlü və prinsipial siyasət aparması deməyə əsas verir ki, Azərbaycan diasporu getdikcə daha da güclənir və tələyüklü problemlərin həllində daha yaxından iştirak edir. Ölkə başçısı bildirir ki, yalnız güclü diaspora malik xalqlar xarici siyasətdə mühüm uğurlar qazanır, dünya miqyasında mənafeələrini hər zaman layiqincə qoruyur, ümummilli problemlərinin həllinə nail olur, öz dilini, mədəniyyətini, incəsənətini, tarixini lazımi səviyyədə təbliğ edirlər. Bu mənada ümummilli əhəmiyyət kəsb edən 31 dekabr dünya azərbaycanlılarının müntəzakilliyinin daha da güclənməsi, ümummilli ideyalar ətrafında daha sıx birləşməsi baxımından tarixi əhəmiyyətli əlamətdar gündür.

Səbuhi MƏMMƏDOV,
"Xalq qəzeti"

Tədiyə balansının profisiti ölkənin strateji valyuta ehtiyatlarının artmasına şərait yaratmışdır. Strateji ehtiyatlar ötən ilin əvvəlində nəzərən 7 faiz (2,9 milyard ABŞ dolları) artmış və 44,8 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir.

Mərkəzi Bankın adı çəkilən bəyanatında bildirilir ki, strateji ehtiyatlar 31 aylıq mətl və xidmət idxalına kifayət edir və xarici dövlət borcunu 3 dəfə üstələyir.

Bəyanatda, həmçinin diqqətə çatdırılır ki, 2018-ci ildə iqtisadi artım pozitiv zonada qalmaqda davam etmişdir. Ötən ilin 11 ayında Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) real olaraq 1 faiz, o cümlədən, qeyri-neft sektorunda 1,3 faiz artmışdır. Qeyri-neft sektorunda artım əsasən ticari sektordən qaynaqlanmışdır. Qeyri-neft sənayesində 8,7 faiz, kənd təsərrüfatında 4,6 faiz artım qeydə alınmışdır.

Mərkəzi Bankın real sektorun monitorinqinin nəticələri də ölkədə iqtisadi fəallığın davam etdiyini təsdiqləyir. Monitorinqə əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sənayesinin əksər sahələrində, o cümlədən, qida sənayesi, tikinti materiallarının istehsalı və metallurgiya sənayesində iqtisadi fəallıq göstəricilərində artım müşahidə olunmuşdur.

İstehlakın səviyyəsi əhalinin pul gəlirləri və kredit qoyuluşlarının dinamikasının təsiri altında formalaşmışdır. Keçən ilin 11 ayında əhalinin real gəlirləri 6,7 faiz, ev təsərrüfatlarına kreditlərin həcmi isə 15 faiz artmışdır. Bu şəraitdə istehlakçı imanı göstəricilərinin yaxşılaşması qeydə alınmışdır.

Daxili tələbin digər komponenti

V. BAYRAMOV, "Xalq qəzeti"

Şamil AYRIM: Azərbaycan bayrağı tezliklə Qarabağın hər yerində dalğalanacaqdır

□ *Bu sözləri ölkəmizin mötəbər dostlarından olan, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasından Türkiyə Böyük Millət Məclisinin (TBMM) deputatı, Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmaçılar Vəqfinin sədr müavini Türkiyə–Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım bugünlərdə yenidən ölkəmizdə olarkən söylədi. Soy-kökü ilə Azərbaycana bağlı olan, builki Yeni il bayramını Bakıda azərbaycanlı qardaş-bacıları ilə birlikdə keçirən soydaşımızla Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin illik hesabat toplantısında görüşdük.*

Təntənəli mərasimdə TBMM-nin İstanbul millət vəkili Azərbaycan–Türkiyə dostluq və qardaşlığının inkişafındakı xidmətlərinə, xüsusən Kayseri şəhərindəki Meydan parkında Xocalı qurbanlarının xatirə abidəsinin yaradılmasına göstərdiyi köməyə görə Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin "Əbədi lider" qızıl döş nişanı təqdim olundu. Azərbaycan xalqının əbədi öndəri, türk xalqlarının unudulmaz lideri Heydər Əliyevin şərəfinə təsis olunmuş mükafata layiq görüldüyündən sonsuz öyunc duyduğunu bildiren Şamil Ayrım mərasimdə dedi:

"Böyük Atatürkün vaxtilə söyləmiş olduğu "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim də kədərimizdir" kəlamında ifadə olunan qardaşlıq məramına Türkiyə həmişə sadıq qalmışdır. Azərbaycan isə dünyada bənzəri olmayan var qardaşlıq münasibətini özünün ümummilli lideri Heydər Əliyevin bizim günlərdə bəyan etdiyi "Bir millət – iki dövlət" anlayışı ilə cavablandırmışdır. Tarixin çətin və sevincli günlərində Türkiyə həmişə Azərbaycan yanında olduğu kimi, dostluq və qardaşlığımız yolunda bacardıqlarını edən bir millət vəkili kimi mən də hər yerdə azərbaycanlı qardaşlarımızam."

Qəzetimizə müsahibəsində Yeni il duyğu-düşüncələrini və xalqımıza səmimi təbrikinə açıqlayan Şamil Ayrım bildirdi:

– Əslən Azərbaycanca – Qarabağ və Gəncədən olan baba-nənəm həmişə Arazqırağı lğırdıra vətən həsrəti ilə yaşadırlar. Ata-anam da bizə Azərbaycan sevgisini əmanət etdilər. Azərbaycan həmişə mənim ürəyimdədir. Türkiyə dövlətinin vətəndaşıyıq, amma Azərbaycan bizim könümüzə bir sevdadır. Bizim tərəflərin bütün camaatı, Qarsda, lğırdırdə, eləcə də Türkiyənin başqa yerlərində yaşasaq da, ailədən belə gördük, bu cür yetişdirildik. Azərbaycan sevgisi, mədəniyyəti, adət-ənənələri həmişə davam elədi.

1994-cü ildə Azərbaycana ilk dəfə gələndə nə qədər sevinmişdimsə, yaşanan çətinlikləri görub bir o qədər ağır-acı duymuşdum. O zaman dünya siyasətinin nəhəngi Heydər Əliyev gecəli-gündüzlü Azərbaycanın sabitliyi və gələcək inkişafı üçün çalışırdı. Biz də Türkiyədə Azərbaycanın dostları olaraq bacardığımız köməyi göstərirdik. Böyük dövlət xadiminin gərəkləşdirdiyi əsaslı tədbirlər çox keçmədi ki, Azərbaycan sürətli və hərtərəfli inkişaf yoluna çıxdı.

Mənim rəhmətlik ulu öndər Heydər Əliyevlə yaxın tanışlığım var idi. Dəfələrlə ziyarətə olmuşduq, o, bizi qəbul eləmişdi. Bunu fəxrlə vurğulayıram, onun necə böyük bir dövlət adamı olduğunu yaxından görən çox az adamlardan biriyəm. Bu gün də ölkə onun atdığı sağlam təməllər üzərində öz inkişafına inamla davam edir. Cənab Prezident İlham Əliyev atasının yolunda uğurla addımlayır. Bəz bir millət, iki dövlətlik. Heydər bəy bu sözü deməklə qalmadı, onu həyata da keçirdi.

1996-cı ildə Naxçıvanda türk dünyasının böyük filosof gairi Hüseyn Cavidin məqbərəsinin açılışı zamanı Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev izdihamın içərisində mənı görub yaxına çağırdı və dedi ki, sən lğıdır millət vəkili olduğun kimi, həm də Naxçıvanın vəkili olmalısın. Ulu öndərin bu böyük etimadı böyük bir şərəf işi olaraq sonrakı illərdə Azərbaycanla bağlı davamlı çalışmalarımda mənə güc-qüvvət verdi.

Əvvəlki dövrlərdə də Türkiyə–Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun üzvü olaraq, həm də Mərmərə Qrupunun rəhbər müavini olaraq uzun illərdir ki, iki qardaş ölkə arasında əlaqələrin inkişafına çalışmışam. Mənim Azərbaycana ürək bağlılığım var. Buralara Azərbaycan müstəqilliyini əldə etdiyi gündən gəlirəm. Hər sahədə Azərbaycanı müdafiə etmişəm, xüsusilə, Dağlıq Qarabağ məsələsində erməni lobbisi ilə mübarizə aparmışam və bundan sonra da aparacağam. Qardaş Azərbaycanın torpaqlarına hücum edən və nəzarətdə saxlayan Ermənistan işğalçı dövlətdir. İşğal etdiyi torpaqlardan geri çəkilməlidir. Bundan sonra da millət vəkili olaraq Azərbaycanın haqlı davası olan Qarabağ məsələsində fəaliyyətlərim davam edəcək.

Şükürlər olsun ki, üzlaşdıyı hədsiz çətinliklərə baxmayaraq, indi Azərbaycan bütün dünyada görünən, yüksək dəyərləndirilən bir inkişaf yoluna çıxmışdır. Bakının bugünkü mənzərəsi bu tərəqqinin parlaq göstəricisi kimi bütün dünyanı heyran qoyur. Qürur duyuram ki, Azərbaycan bölgədə hər gün inkişaf edən bir dövlətdir. Hörmətli Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə

Azərbaycan regionda təhlükəsiz, sabit ölkəyə çevrilmişdir. Bu dostları sevindirir, düşmənləri isə məyus edir.

Ötən illər Türkiyə üçün də bir sıra çətinliklərə yadda qalmışdır. Bu sınaqlar dövründə Azərbaycan da həmişə Türkiyənin yanında olmuşdur. Heydər Əliyevin Bakı–Ceyhan layihəsi, bu yöndə fəaliyyətin davamı olaraq sonrakı beynəlxalq xətlər Azərbaycanla Türkiyəni bir-birinə o qədər möhkəm bağlamışdır ki, daha heç bir güc onları ayıra bilməz. Hörmətli Prezident İlham Əliyevin Türkiyə təmsilçisi olmayan bir məclisdə Ermənistan rəhbərinin hədiyyəsinə "Türkiyə burada yoxsa da, biz buradayıq"– deməsi yaddaşlara və tarixə xatıqlı izlərə yazıldı. Dünya baxıb gördük ki, Azərbaycan və Türkiyə siyasət meydanında ortaqlar maraqları paylaşır və eyni istəyi daşıyır. Ölkələrimiz sınaqlardan çıxıb möhkəmləndikcə, dostluğumuz dərinləşib bütün səhələri tutduqca Azərbaycan və Türkiyə dünyada böyük güclərin sayı saldıqı, hesablaşdığı bir qüvvətə çevrilmişdir.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı müsahibəsinin davamında söylədi:

– İndi hər bir Türkiyə vətəndaşı Azərbaycanı öz məmləkəti sayır. Hər bir azərbaycanlı da Türkiyədə öz ölkəsindəki sayıq dolayır, çalışır. Kimin marağı haraya uyğun gəlişə orada sərbət yaşayıb-ışlayır. Bu gün Türkiyənin təkə təhsil ocaqlarında 17 min azərbaycanlı gənc oxuyur. Son 28 ildə bu rəqəm 115 minə çatmışdır. Əlaqə və münasibətlərimiz həyatın bütün sahələrində yüksələn xətlə inkişaf edir. Bütün bunlarla yanaşı, Ermənistanın öz havadarlarının köməyi ilə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsini işğal etməsi ümumi dərdimiz olaraq qalır.

Böyük rəhbər Heydər Əliyev deyirdi ki, biz Qarabağ məsələsini sülhlə həll edəcəyik, iqtisadiyyatımızı gücləndirəcəyik və beynəlxalq arenada söz sahibi olacağıq. Heydər bəy bunları başlatmışdı, Qarabağ məsələsinin sülh yolu ilə həlli üçün BMT-də dörd qərar çıxdı. Ermənistanın işğalçı dövlət olduğu, Azərbaycan torpaqlarını dərhal boşaltması istiqamətində qərarlar çıxarıldı. Təəssüf ki, beynəlxalq ictimaiyyət, hər zaman olduğu kimi, öz ikiüzürlüyünü göstərdi. Bu gün gəldiyimiz məqama baxın: Ermənistan yalnız qaldı, əsrin layihələrinin heç birində yer almadı. Əgər Ermənistanın Azərbaycan, eləcə də Türkiyə ilə əlaqələri normal olsaydı, bu gün o bu layihələrin hamısında iştirak edəcəkdı. O monoetnik bir dövlət olmağı seçdi. Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi isə öz sözünü dedi.

Birgə layihələrimiz ölkələrimizi gücləndirdikcə, işğacı Ermənistan xalasa sıxılıb boğulur. Bu çöküş Qarabağın dilası yolunda hamımıza inamlı mesajlar verir. Nəticə etibarilə il Ermənistan anlamalıdır ki, dostları onun bugününü və gələcəyini öz maraqlarına qurban vermişlər. Ermənistan belə bir gerçəyi anlamaq zorunda qalmışdır ki, Azərbaycan və Türkiyə ilə düşməncilik onu dərin bir uçuruma salmışdır.

Şamil Ayrım sonda dedi:

– Fürsətdən istifadə edib qəzetizin vasitəsilə bütün azərbaycanlı soydaşlarımızı həyatımızda təzə bir səhifə açan Yeni ilin gəlmiş münasibətilə ürəkdan təbrik edirəm. İlk günlərini yaşadığımız 2019-cu ildə Azərbaycanı qardaş-bacılarımız bütün istəklərinə çatmalarını arzu edirik.

İndi Azərbaycanın dünyada yaxşı adına nəyi desən var. Çatmayan bir məsələ varsa, o da Qarabağın Azərbaycana qaytarılmasıdır. İnanıram ki, ulu öndər Heydər Əliyevin böyük siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin səyləri ilə tezliklə Azərbaycanın dövlət bayrağı onun pozulmuş ərazi bütövlünün bərpasının təmsali olaraq Qarabağın hər yerində dalğalanacaqdır.

Hazırladı:
Tahir AYDINOĞLU,
"Xalq qəzeti"

Azərbaycan güclü ölkə kimi artıq dünya miqyasında özünü təsdiqləyib

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Bundan başqa, Düşənbə şəhərində keçirilmiş İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Xarici İşlər Nazirləri Şurası iclasının yekun sənədinə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin regional iqtisadi əməkdaşlığa maneə törətdiyi və münasibətlərin tezliklə dövlətlərin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipləri əsasında həllinin vacibliyinə dair bəndin daxil edilməsi, Banqladeşin Dəkkə şəhərində keçirilmiş İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 45-ci sessiyasında Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və işğal olunmuş ərazilərimizdə dini-mədəni irsin dağıdılmasına dair qətnamələrin qəbul edilməsi, İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının iclasında "1992-ci il Xocalı qırğınının qurbanları ilə həmrəylik" adlı qətnamənin qəbul olunması, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında qəbul edilmiş "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı ilə bağlı Avropa İttifaqından ölkəmizə önəmli dəstək ifadə olunması, bununla yanaşı, 2018-ci il dekabrın 12-də Avropa Parlamentinin qəbul etdiyi "Vahid xarici və təhlükəsizlik siyasətinin həyata keçirilməsi üzrə

illik plan" adlı qətnamədə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri, o cümlədən Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsi dövlət başçısı tərəfindən həyata keçirilən xarici siyasətini uğurladı. 2018-ci il iyulun 11-12-də Brüsseldə keçirilən NATO Zirvə görüşünün yekun bəyannaməsində Alyans üzvlərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə davamlı dəstək ifadə etməsi və regiondakı mövcud münaqişələrin məhz bu prinsiplər əsasında həll olunmasının öz əksini tapması da

münasibətlərinin nizamlanmasında Azərbaycanın mövqeyinin dəstəkləndiyinin göstəricisidir. Azərbaycan dövlətinin bölgə və dünya üçün böyük əhəmiyyətə malik əməkdaşlıq müqavilələri imzalaması, dövlət başçısının qətiyyətli, müasir və milli maraqlara cavab verən addımlar atmasının bariz nümunəsidir. Ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə münasibətlərində də bir sıra yeniliyin, münasibətlərin yaxşılaşmasının şahidi olduq. Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan postsovet məkanında yeganə dövlətdir ki, Avropa İttifaqı

ilə münasibətlərini tam suverenlik və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsipləri üzrə qurur. Otən ilin yayında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında çox əhəmiyyətli olan "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədinin imzalanması isə əməkdaşlığın yeni mərhələyə qədəm qoyduğundan xəbər verir. 2018-ci ildə ölkəmizin xarici siyasət sahəsində qazandığı uğurlar yenidən qədəm qoyduğumuz 2019-cu ildə mövqələrimizin daha da möhkəmləndirilməsinə zəmin yaradıb.

Əliqismət BƏDƏLOV,
"Xalq qəzeti"

Müdafiə naziri: "Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyəti ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsində əsas amillərdən biridir"

Ordumuz hər an döyüş əməliyyatlarına hazır olmalıdır!

□ **Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən aldığımız məlumatda deyilir ki, yanvarın 5-də Mərkəzi Komanda Məntəqəsində müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə xidməti müşavirə keçirilib.**

Müdafiə nazirinin müavirləri, qoşun növləri komandanları, nazirliyin baş idarə, idarə və xidmət rəisləri, birlik komandirlərinin iştirakı ilə keçirilən müşavirəyə videobağlantı vasitəsilə cəbhə bölgəsində yerləşən birləşmə komandirləri və digər məsul zabitlər də cəlb olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi və Yeni il münasibəti ilə xalqımıza təbrikini xatırladan müdafiə naziri bayram təbrikində ordumuza verilən qiyməti xüsusi vurğulayıb və şəxsi heyət qarşısında qoyulan

konkret tapşırıqları müşavirə iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

Müdafiə naziri qoşunların təmas xəttindəki hazırkı vəziyyəti təhlil edərək ötən il ərzində görülmüş işlər, əldə edilmiş uğurlar və 2019-cu ildə yerinə yetiriləcək fəaliyyətlər barədə çıxış edib.

Azərbaycan Ordusunun bütün qoşun növü və qismlərinin fəaliyyətinə toxunan general-polkovnik Z.Həsənov müşavirə iştirakçılarından əsas diqqətin döyüş hazırlığı, qoşunların operativ, fasiləsiz və gizli idarə edilməsi, müdafiə sisteminin dayanıqlığı, qarşılıqlı fəaliyyətlərin təkmilləşdirilməsi, komandir və rəis heyətinin peşəkarlığının daim

artırılması, şəxsi heyətin təlim-təربiyəsi, vətənpərvərlik və döyüş ruhunun möhkəmləndirilməsi, hərbi qulluqçuların sağlamlığı və döyüş təminatının digər aspektlərinə yönəldilməsi tələb edib.

Müdafiə naziri çıxışında xüsusi qeyd edib ki, dövlət başçısının da bildirdiyi kimi ölkəmizin güclü hərbi potensialı və Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyəti ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsində əsas amillərdən biridir. General-polkovnik Z.Həsənov bildirib ki, əldə edilmiş uğurlardan arxayınlaşmamalı, qoşunların taktiki, operativ və strateji səviyyələrdə fəaliyyətləri daim təkmilləşdirilməli, şəxsi heyət işə düşmənin üzərində üstünlüyümüzü qorumaqla hər an döyüş əməliyyatlarına hazır olmalıdır.

"Xalq qəzeti"

SƏFİR SANCAY RANA: Hindistan energetika sektorunda Azərbaycanla əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətindədir

□ **Hindistanın neft şirkətləri Azərbaycanın neft-qaz sektorunda fəaliyyətini genişləndirmək niyyətindədir.**

Hindistanın Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Sancay Rana bildirib ki, Hindistanın iri neft-qaz şirkəti "Oil and Natural Gas Corporation" "Azəri-Çıraq-Günəşli" neft-qaz yatağında 2,31 faiz paya malikdir. Səfir demişdir: "Hindistanın bu sektorda yaxşı potensialı var. Bizim şirkətlərimiz Azərbaycanın digər neft-qaz layihələrinin həyata keçirilməsində iştirak etmək niyyətindədir".

S.Rana qeyd edib ki, əczaçılıq, turizm və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün də böyük potensial mövcuddur. Səfirin sözlərinə görə, ölkələr arasında iqtisadi münasibətlər ildən-ildə möhkəmlənir: "İkitərəfli ticarət hər il artır. Biz ümid edirik ki, iqtisadi əməkdaşlığımız yaxın illərdə daha da genişlənəcək".

Ankara və Vaşinqton arasında mühüm razılaşma

□ **"Vaşinqton Post" qəzetinin yaydığı məlumata görə, Türkiyə hökuməti İŞİD-in nəzarətindən azad edilmiş ərazilərin idarəsi ilə məşğul olacaq.**

Bildirilib ki, ABŞ-la Türkiyə arasında bu razılıq dekabrın 14-də Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Donald Trampın telefon danışığı zamanı əldə olunub. Razılığa əsasən, Türkiyə İŞİD-lə Suriyada mübarizəyə görə məsuliyyəti üzərinə götürməli və terror təşkilatından azad edilən ərazilərin idarəsiylə məşğul olmalıdır: "Ankara istəyir ki, Vaşinqton Suriyada kürd hərbi birliklərini silahsızlaşdırsın. Türkiyə həmçinin ABŞ-dan istəyir ki, türk hərbiçilərinə və Suriya müxalifətinə aviasiya və maddi-texniki dəstək verilsin".

Rövşən ATAĞİŞİYEV, "Xalq qəzeti"

Azərbaycan nümayəndə heyəti Türkiyədə görüşlər keçirib

□ **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə yardımı ilə Türkiyədə səfərdə olan nümayəndə heyətimiz Mersin vilayətinin Tarsus rayonunda xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin adını daşıyan parkı və ulu öndərin abidəsini ziyarət edib.**

Mersin vilayəti və Tarsus rayon rəhbərliyi təmsilçiləri ilə birlikdə parkda olan nümayəndə heyətinin başçısı, QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü Emin Həsəni parkın salınması və ulu öndərin burada abidəsinin ucaldılmasını Azərbaycan-Türkiyə dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin parlaq təntənəsi kimi dəyərləndirib.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin xatirəsinə Türkiyədə hər zaman böyük ehtiram göstərildiyini diqqətə çatdıran Tarsus rayon rəhbərliyinin nümayəndələri bu parka həm Türkiyə, həm də Azərbaycan tərəfindən daim böyük həssaslıqla yanaşıldığını, ulu öndərin abidəsinin yerli ictimaiyyət və qonaqlar tərəfindən tez-tez ziyarət olunduğunu, onun adının, xatirəsinin və əməllərinin daim ehtiramla yad edildiyini bildiriblər.

Parkın ətrafını dolaşan, qarşılıqlı hədiyyələr verən Azərbaycan və Türkiyə nümayəndələri daha sonra Tarsusun görməli yerlərini, tarixi məkanlarını birlikdə gəzib məşhur Tarsus şəlaləsində olublar. Həmçinin, ulu türk ozanı Qaracaoğlanın abidəsini ziyarət ediblər.

Nümayəndə heyətinin sonrakı görüşü Mersin vilayətinin valisi Ali İhsan Su ilə olub. Azərbaycan nümayəndə heyətinin qəbul edən vali ölkələrimiz arasındakı dostluğun durmadan inkişaf etdiyini məmnunluqla dilə gətirib. Mersin və Adananın qurtuluşunun 97-ci ildönümü təntənələrində iştirak edən Azərbaycan nümayəndələrinin bununla vilayət və şəhər rəhbərliyini, yerli ictimaiyyəti çox sevindirdiklərini diqqətə çatdırıb.

Ali İhsan Su Mersin vilayəti, eləcə də onun ayrı-ayrı bölgələri haqqında ətraflı məlumat verib. Bu bölgənin Türkiyənin həm siyasi-tarixi, həm də çağdaş sosial-iqtisadi həyatından önəmli yer tutduğunu, öz imanı, bəreketli torpaqları ilə ölkə iqtisadiyyatına, xalqına böyük töhfələr verdiyini bildirib.

Vali Mersinin son zamanlar bir sıra sənaye müəssisələrinin inşası, bir

çox yeni turizm, ticarət obyektlərinin istifadəyə verilməsi ilə gündəmə gəldiyi, böyük inkişaf perspektivlərinə malik olduğunu vurğulayıb. Tarixi baxımdan, sivilizasiyanın erkən çağlarından burada yaşayıb, inkişaf olduğunu deyən vali Mersində türk və dünya tarixinə qızıl hərfərlə yazılmış bir sıra hadisələrin baş verdiyini, eləcə də bir çox qədim tarixi məkanların buranı bütün dünyaya tanıtdığını qeyd edib.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində ölkə prezidentləri İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın sıx dostluğunun müstəsna rol oynadığını deyən Ali İhsan Su qarşılıqlı təmasların daha intensiv hal almasını arzuladıqlarını, eləcə də müxtəlif əlamətdar günlərdə həm Azərbaycana, həm Türkiyəyə, o cümlədən, Mersinə gediş-gəlişlərin artmasının hər iki tərəfdə məmnunluq doğuracağına inanını ifadə edib.

Daha sonra Azərbaycan nümayəndə heyəti Mersin Böyükşəhər Bələdiyyəsinin başqanı Bühranəddin Kocamazla görüşüb.

Böyükşəhər Bələdiyyəsinin binasında nümayəndə heyətinin qəbul edən başqan özünün Azərbaycanla sıx bağlı olduğunu, hər iki ölkə ictimaiyyətinin nəbzinin daima birgə vurdugunu qürurla

ifadə edib.

B.Kocamaz 20 il Tarsusda bələdiyyə başqanı olduğu müddətdə Azərbaycanın tanınmış insanlarıyla sıx ünsiyyət qurduqlarını, qarşılıqlı ziyarətlər həyata keçirdiklərini bildirib.

Bələdiyyə başqanı türk dünyasının birliyi üçün Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq münasibətlərinin çox önəmli olduğunu, bu baxımdan, Mersinin də paytaxt Bakı ilə sıx əlaqələrə malik vilayət və şəhər olduğunu qeyd edib.

Mersinin ədəbiyyat şəhəri kimi məşhur olduğunu, ədəbi mükafatlardan birinin məhz bu vilayətin adı ilə bağlılığını diqqətə çatdıran "525-ci qəzet" in baş redaktor müavini Seyfəddin Hüseynli Bühranəddin Kocamazın uzun müddət rəhbərlik etdiyi Tarsusun bu baxımdan xüsusi yeri olduğunu önə çəkib.

Tarsusda ənənəvi Qaracaoğlan şeir axşamlarının təşkilini, eləcə də burada möhtəşəm tarixi-arxeoloji abidələrin bərpası və ziyarətə açılmasının həm B.Kocamazın, həm də yerli ictimaiyyətin mühüm xidməti olduğunu qeyd edən Seyfəddin Hüseynli özlərini burada Azərbaycandakı kimi hiss etdiklərini dilə gətirib.

Görüşün sonunda qarşılıqlı xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

Nümayəndə heyətinin Mersin səfəri və buradakı görüşləri davam edir.

"Xalq qəzeti"

Ataşkəs rejimi 23 dəfə pozulub

□ **Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atasşkəs rejimini 23 dəfə pozub.**

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistanın Noyembəryan rayonunun Dovex kəndində və adsız yüksəkliklərdə, İcəvan rayonunun Berkəber kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı, Qaymaqlı, Qızılcacılı kəndlərində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

İşğal altında olan Ağdam rayonunun Şıxlar, Baş Qərvənd, Novruzlu, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qobu Dilağarda, Qərvənd kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Tramp Qabona hərbçilər göndərib

□ **Konqoda vəziyyətin kəskinləşməsi fonunda ABŞ vətəndaşlarının təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Tramp qonşu Qabona 80-ə yaxın hərbiçini göndərib.**

ABŞ Prezidenti Donald Trampın Konqresin rəhbərliyinə ünvanladığı və Ağ Ev tərəfindən yayılan məktubda deyilir ki, təxminən 80 hərbiçinin Konqo Demokratik Respublikasına göndərilməsi dekabrın 30-da keçirilmiş seçkilərlə əlaqədar orada başlaya və zorakılıqla müşayiət oluna biləcək nümayişlərə cavabdır. Hərbi kontingentin birinci hissəsi Qabona yanvarın 2-də zəruri silahlarla və hərbi aviasiyanın dəstəyi ilə yola düşüb.

Trampın sözlərinə görə, lazım gələrsə, Qabona və ya Konqoya əlavə qüvvələr göndərilə bilər. Hərbçilərin Qabonda qalması vəziyyətin onların burada olmasını tələb etməyəcəyi vaxta qədər davam edəcək.

İran neftinin potensial müşətiləri artıb

□ **ABŞ-in təzyiqinə baxmayaraq, İran neftinin potensial müştərilərinin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə daha da artıb.**

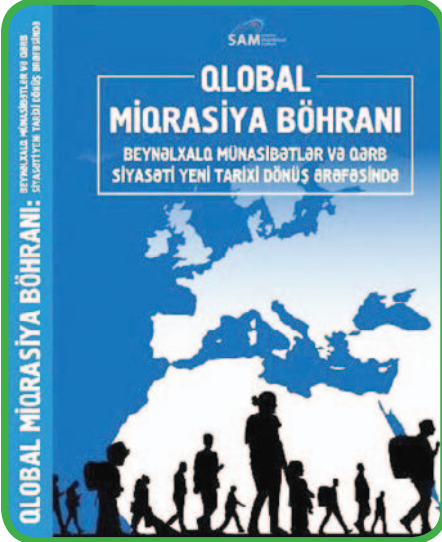
İranın neft nazirinin beynəlxalq və ticarət məsələləri üzrə müavini Əmir Hüseyn Zamaniniyə bildirmişdir ki, Milli Neft Şirkəti dörd onillik sanksiyalar dövründə neft satışı üçün peşəkar mexanizmlər hazırlayıb. Yaxın aylarda İran və Pakistan neft nazirlərinin görüşünün baş tutması və müqavilənin imzalanması gözlənilir: "Başqa ölkələrlə müqayisədə İrandan qaz almaq Pakistan üçün daha sərfəlidir. Lakin təəssüflər olsun ki, ABŞ-in təzyiqi və maliyyə nüfuzu elə bir səviyyədedir ki, bir sıra ölkələr hətta bir bərel artıq nefti İrandan almaq istəmir".

□ **Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədovun ideya müəllifi və baş redaktoru olduğu “Qlobal miqrasiya böhranı – beynəlxalq münasibətlər və Qərb siyasəti yeni tarixi dönüş ərafəsində” kitabı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Strateji Araşdırmalar Mərkəzində hazırlanıb nəşr edilmişdir. On milyonlarla günahsız mülti insanın faciəsinə çevrilən bu qlobal böhranın tədqiqi, səbəblərinin və mahiyyətinin təhlili, miqyasının və dinamikasının təsviri sözün əsl mənasında dünyda ictimaiyyətinə bir insanlıq çağırışıdır. Ümumən beynəlxalq münasibətlərə, xüsusilə də Azərbaycan Respublikasının xarici siyasət məsələlərinə dair dərin məzmunlu siyasi-elmi əsərləri ilə ölkə ictimaiyyətinə yaxından tanış olan Novruz Məmmədovun ideyaları və konseptual yanaşma üsullarını bu dəyərli tədqiqat işində ustalıqla miqrasiya probleminin nəzəri və təcrübi cəhətlərinə təbiiq edərək ilk dəfə bu problemi tarixi gedişatı, səbəb və nəticələri ilə araşdırıb üze çıxaran müəlliflər heyəti, xüsusən elmi redaktor, fəlsəfə üzrə elmlər doktoru, professor Tahirə Allahyarova bu kürasəl problemi doğuran səbəblər və onların həlli yolları barədə əsaslı məntiqi nəticələr çıxarmış, təkliflər ortaya qoymuşlar.**

Kitabda hazırda dünya ictimaiyyətini, dövlətləri və xalqları ciddi narahat edən, siyasətçiləri və hökumətləri bu qlobal böhrandan xilas olmaq üçün düşüncə yolları axtarmış və vadar edən analitik təhlil və rəsonal çağırışlar ilk baxışdan diqqəti cəlb edir. Əgər planetimizdə qlobal istiləşmə və iqlim dəyişikliyi kimi həm təbii, həm də insan amili ilə əlaqəli problemlərin yaranmasında siyasətçilərin rolu olmasa da, humanitar fəlakət halına gəlmiş miqrasiya prosesləri birbaşa dünyanın müxtəlif dövlət və hökumət başçıların, onların yeritdiyi eqoist siyasətin nəticəsində meydana çıxmışdır.

Təqdim olunan kitabın nəşridən əvvəl Novruz Məmmədov “Müasir tarixdə miqrasiya prosesi haqqında” məqaləsində yazmışdı ki, miqrasiya axını müstəmləkəçiliklə birlikdə yaranıb və onun qalıdır. Bu gün miqrasiya böhranı Avropa-nın aparıcı ölkələrinin siyasətinin nəticəsidir. Miqrasiya siyasəti birinci mərhələdə müstəmləkəçiliyi möhkəmləndirmək, ikinci mərhələdə müstəmləkədən azad olmuş ölkəni öz nəzarətində saxlamaq üçün istifadə edilib. İndi bu siyasətin üçüncü mərhələsi başlayır. Bu mərhələdə artıq miqrantlara “qanundankənarlıq” adı verilir. Təqdirəlayiqdir ki, bəhs edilən mərhələlərin hərtərəfli təhlilinə bu kitabda geniş yer verilməmişdir.

Kitabda ümumdünya miqrasiya proseslərinin təhlilində bu böhranın tarixi-siyasi səbəbləri, onun geosiyasi əsasları yeni baxış bucağından diqqət mərkəzinə cəlb edilir, böhranın bu gün dünyada qərarlaşmış beynəlxalq münasibətlər sistemini

ciddi sınağa cəkdiyi vurğulanır. Qeyd olunur ki, tarixin bütün mərhələlərində dünyanın müxtəlif bölgələrində baş vermiş nizam-sız köçlər, tənzimlənməyən yerdaşımalar hər zaman cəmiyyətin qarşısında bir çağırış olmuş, lakin heç vaxt indiki qədər böyük narazılıq doğurmamışdır.

Kitabla Novruz Məmmədovun yazdığı əhatəli ön sözə vurğulanır ki, indi bir çox hallarda Şərq ölkələrindən və Afrikadan məcburi miqrasiyaya məruz qalan insanlara yardım göstərməkdən imtina edilir. Onların etnik, dini kimlikləri ön plana çıxarılır. Beləliklə, beynəlxalq münasibətlər sistemində davranış kodeksi hesab edilən beynəlxalq hüquq yalnız söz və bəyanat formasında bəzi sənədlərdə görüldü yaratmaq naminə qeyd olunur, insanlar və dövlətlər səviyyəsində ədalət anlayışı iflasa uğrayır, böhranlı regionların və ərazi münaqişələrinin sayı, həmçinin zəngin və yoxsul cəmiyyətlər arasındakı fərqlər getdikcə artır.

Şübhəsiz ki, hazırkı şəraitdə kütləvi miqrant axınının başlıca

səbəbi silahlı münaqişələrdən, etnik və dini qarşıdurmalarından, terror hücumlarından, ağır iqtisadi-siyasi vəziyyətdən qaynaqlanır, öz ölkələrində can və həyat güvənliyini itirən insanlar ümidlə Avropaya üz tuturlar. Təbii ki, daha yaxşı həyat şəraiti, təhsil, inkişaf və rifah arzusu ilə Qərb ölkələrinə sığınmaq istəyənlər də çoxdur. Kitabda qeyd olunduğu kimi, yalnız son beş ildə milyonlarla qaçqın-köçkün artıq Avropa ölkələrində yerləşmişdir və bu dalğa hər an durmadan artmaqdadır. Bu da acı reallıqdır ki, heç də hər yerdə bu məcburi köçkünləri xoş

olmuş bu Şərq və Afrika ölkələri nədən inkişafdan geri qalmışlar? Əsrin ideya müəllifi dünyadakı miqrasiya axınlarının orta əsrlərdən başladığını, XX əsrin “soyuq müharibə” zamanı da davam etdiyini, lakin XXI əsrin əvvəllərindən yeni mərhələyə daxil olduğunu göstərməklə, Qərbin “üçüncü dünya” adlandırıldığı bu ölkələrə münasibətinin də əsaslı dəyişikliklərə uğradığını, bir zamanlar miqrasiyaya multikulturalizm elementi kimi yanaşan və bundan öz təsir dairəsini genişləndirmək və öz maraqlarına uyğun istifadə etmək

haqları prinsipləri heç də “universal dəyərlər” deyildir, onların yalnız özləri üçün nəzərdə tutub təbliğ etdikləri multikulturalizm isə geosiyasi təməllərə, özəl maraqlara əsaslanır.

Bizim fikrimizə, əlbəttə kütləvi miqrant axınının, daha çox işlə İslam dininə mənsub olan köçmənlərin ardı-arası kəsilmədən Qərbə üz tutması-nın xristian dəyərlərinə zərər vuracağından və gələnlərin içərisində radikal dincilərin və terrorçuların da ola biləcəyindən əndişələnən Qərb ölkələrinin narahatlığı başadüşüləndir. Lakin,

(Baş nazir Novruz Məmmədovun ideya müəllifi və baş redaktoru olduğu “Qlobal miqrasiya böhranı” kitabına dair qeydlər)

və firavan həyat gözləmir, minlərlə qaçqın-köçkün Aralıq dənizində öz həyatlarını itirdiyi kimi, yüz minlərlə bu axına məcbur qatılan şəxs isə yeni sığındığı ölkələrdə qeyri-müəyyən gələcəkləri ilə üz-üzə qalmışlar.

BMT-nin məlumatına görə 2015-ci ildə dünyada 21 milyon nəfər qaçqın olmuşdur, onların yalnız 6 milyon nəfəri Avropaya yerləşə bilmişdir. Son üç ildə qaçqın və köçkünlərin sayı kəskin şəkildə artmışdır və on milyonlarla insan qeyri-insani şəraitdə həyatlarını sürdürür.

Kitabda hazırkı məcburi miqrasiyanı doğuran səbəblər dərinlən və hərtərəfli araşdırılmışdır. Burada Novruz Məmmədovun irəli sürdüüyü aşağıdakı suallar öz cavabını tapmışdır: Kütləvi miqrant axınının səbəbləri nədir? Niyə əsiyalılar və afrikalılar daha çox bu axına məruz qalırlar? Zəngin təbii sərvətlərinə baxmayaraq, bu ölkələrdəki həyat səviyyəsi niyə Qərbdən bu dərəcə aşağıdır? Zəngin tarixi-mədəni irsə malik olan və Qərb ölkələrinin müstəmləkəsi

istəyən hakim dairələr indi miqrant gelişini fəlakət kimi dəyərləndirir, bunun qarşısını almaq üçün bütün mümkün maneə və çətinliklərdən istifadə edirlər.

Kitabda toxunulan mövzuların ekseriyyətinə mahiyyətə yeni baxış və dəyərləndirmə sərgilənməsi təqdirəlayiqdir. Məsələn, İraq, Liviya, Əfqanıstan və digər ölkələrdə xarici qüvvələrin dəstəyi və iştirakı ilə həyata keçirilən rejim dəyişiklikləri, qanlı hadisələr “Ərəb baharı” adı ilə ortaya atılmışdır. Bahardan çox şaxtılı və aman-sız qışı xatırladan bu olaylara münasibət, Qərbin bu ölkələrə qarşı yanlış siyasəti və bunun doğurduğu acı nəticələrə verilən elmi qiymət maraq doğurur.

Burada diqqət çəkən məqamlardan biri də hələ vaxtilə Avropada irəli sürülmüş multikulturalizm ideyasının iflasa uğramasının islamofobiya meyillərinin güclənməsi ilə paralel gətməsinin vurğulanmasıdır. Kitabın ön sözündə birmənalı şəkildə qeyd olunur ki, əslində Avropanın özünün bəyan etdiyi liberal, demokratik dəyərlər, insan

onların bəziləri tərəfindən kobud xarici müdaxilələr edilməseydi və “demokratiya ixracı” siyasəti yeridilməseydi, bu acı nəticələr də yaranmazdı. Xalqların əsrlər boyu formalaşmış sabitləşmiş nizamının, idarə üsulunun və həyat tərzinin geosiyasi maraqlar xatirinə dəyişdirilməsi yolverilməzdir. Tarixin təcrübəsi göstərir ki, bir qayda olaraq, xalqlar özlərinin layiq olduğu hakimiyyətə malik olurlar və bu hakimiyyətə hər nə qədər ədalətli, ya zalım olsalar da, onlar xalqın həmin tarixi vətəndə yaşamasını, varlığını sürdürməsinə pis-yaxşı təmin edir, yeri gəldikdə isə əsası, sülh və bütövlük naminə ən sərt addımlar atmaqdan da çəkinmirlər. Bu da çıxılmaz xaosdan, qanlı qarşıdurmadan daha yaxşıdır.

Miqrasiya böhranının səbəbləri və doğurduğu nəticələr heç şübhəsiz ki, həm beynəlxalq aləmin və regional siyasətin fəal aktoru kimi, həm də məcburi köçkünlüyün və qaçqınlığın acısını birbaşa çəkən ölkə olaraq Azərbaycan dövlətini, ölkəmizin bütün əhalisini illərdir

ki, narahat edir. Ermənistanın hərbi təcavüzü və ölkəmizə qarşı elan edilməmiş müharibəsi nəticəsində həm tarixi yurdlarımız olan Ermənistan ərazisindən, həm də işğal edilmiş Azərbaycan torpaqlarından ölkəmizin digər bölgələrinə məcburi köç etməyə və canını qaçır qurtarmağa vadar edilmiş 1 milyon soydaşımız və vətəndaşımızı qəbul edib yerləşdirmək bir ölkənin təkbaşına görə biləcəyi iş deyildi. Bununla yanaşı, müxtəlif siyasi-hərbi səbəblər üzündən ölkəmizə pənah gətirən qonşu region sakinlərinə də Azərbaycan xalqı qucaq

zərbə vurur... Miqrant böhranı öz növbəsində Qərb ölkələrində radikal partiyaların xeyrinə işləyir”.

Prezident İlham Əliyevin miqrant böhranı ilə əlaqədar to-xundduğu bütün məsələlər təqdim olunan kitabda tədqiqata cəlb edilmiş, XXI yüzilliyin əvvəllərində başlayan miqrasiya böhranının Avropa İttifaqı dövlətləri arasında dərin fikir ayrılığı yaratması vurğulanır, qitənin müstəmləkəçi keçmişə malik olan dövlətləri ilə Şərqi Avropa ölkələrinin baş verən proseslərdə heç də eyni məsuliyyət daşımadıqları ilə bağlı mövqeyi müqayisə edilir. Burada həmçinin Cənubi Qafqazda tarix boyu baş verən miqrasiya proseslərinin episentri kimi Azərbaycana ayrıca diqqət yetirilir, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaranma səbəblərinin kökündə çar Rusiyasının müstəmləkəçi köçürmə siyasəti, bu zaman güdülən məqsəd və strategiya geniş təhlilə cəlb edilir. Kitabda vurğulanır ki, 1828-ci ildə Azərbaycanın şimalı Rusiya tərəfindən işğal edildikdən sonra hakimiyyət orqanları sistemli şəkildə Azərbaycan torpaqlarına digər xalqları yerləşdirməyə başladılar. Çar Rusiyası hökuməti Türkmənçay (1828) və Ədirnə (1829) müqavilələrindən sonra İran və Osmanlı dövlətindən erməni əhalini kütləvi şəkildə Azərbaycan ərazilərinə köçürməyə başladı. Beləliklə, Cənubi Qafqazda XX əsrin əvvəllərində ermənilərin sayı 1 milyon 300 min nəfərə çatdırılmış oldu. Bununla da, ermənilərin iddialarına zəmin yaradılmış oldu. 1988-ci ildə isə, son 70 ildə mərhələ-mərhələ həyata keçirilən azərbaycanlıların Ermənistandan köçürülməsi siyasəti başa çatdı, azərbaycanlı əhəli də zorla öz tarixi yurdlarından çıxarıldı. Bu hadisələr kitabda tarixi faktlar əsasında elmi təhlil edilmişdir.

Kitabda Novruz Məmmədovun gəldiyi nəticə və verdiyi tövsiyə də olduqca diqqətçəkicidir: “Vəziyyət nə qədər mürəkkəb olsa da, çıxış yolu kifayət qədər aydındır. Artıq beynəlxalq birlikdə gedən proseslərdə dünyaya köhnə “müstəmləkə eyniyi” ilə baxmaqdan imtina etməyin, ədalət anlayışını öz maraqları çərçivəsində həyata keçirməyə çalışmaqdan əl çəkməyin vaxtı çatmışdır.” Çünki, dünya birliyi miqrasiya böhranının həllinə yalnız beynəlxalq ədalət və hüquq prinsiplərinə əməl etməklə nail ola bilər.

Eynulla MƏDƏTLİ,
AMEA Fəlsəfə İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, fəvqəladə və səlahiyyətli səfir

mövzusu sənət əsərlərində

Son illər studiyada vətənpərvərlik mövzusunda yeni filmlər ərsəyə gətirilib. Bu filmlərdə 1988-ci ildən bəri ölkəmizə qarşı həyata keçirilən düşmənçilik siyasəti, xalqımızın başına gətirilən faciələr fərqli rejissor yozumlarında xronoloji ardıcılıqla kinolentin yaddaşına köçürülüb. “Azadlığa gedən yollar” sənədli filminde 20 Yanvar faciəsi süjet xəttinin əsasını təşkil edir. Bu sıraya “Xatirlərdə yaşanan ölmür”, “Vətən qeyrəti”, “Mən evə qayıdıram” filmlərini də əlavə etmək olar. Hərbi vətənpərvərlik

çalğı alətləri orkestri üçün “Əlimdə sazım ağlar” poeması (1991), Azər Rzaeyevin “Baki-90” simfoniyası, Vəlif Adıgözəlovun “Qəm karvanı” oratoriyası və digər əsərlər faciənin miqyasını notların dili ilə göstərib. Qanlı tarixdən keçən 29 il müddətində bu nümunələrin sırasına yeni-yeni əsərlər daxil olub, faciəyə sənət dili ilə yanaşmalar nümayiş etdirilib.

Son illər 20 Yanvar faciəsi və şəhidlərə həsr olunmuş musiqi əsərlərinin arasında Arif Mirzəyevin “Yanvar passionları” matəm

“Xalq yaxşı xalqları yaşadığıca faciələrinin də unudulmaması naminə onları gələcək nəsillərə çatdırmalıdır. Tarixin belə qanlı səhifələrinin yaddan çıxarması üçün ən yaxşı vasitələrdən biri də rəsm əsərləridir. Belə əsərlər nə qədər çox olarsa, həmin tarixi dünya xalqlarının diqqətinə çatdırmaq da bir o qədər mümkünləşər və asanlaşar”.

Xalq rəssamı Mikayıl Abdullayevin rənglərin harmoniyasından yığırlan “Nakamların dəfini” əsərinə tamaşa etdikdə, həqiqətən, öz xalqının qəhrəmanlığından

məruz qaldığı gecəyə həsr olunmuş bədii sənət nümunələri olmaqla yanaşı, bizi düşməncə qarşı daim ayıq-sayıq olmağa səsləyir. Xalq rəssamı Ağəli İbrahimovun fikrincə, 20 Yanvar faciəsi təsviri sənətin əbədi mövzularından biridir: “Bu tarix yaddaşlardan silinməyəcək və indiyədək olduğu kimi, bundan sonra da 20 Yanvar Azərbaycan rəssamlarının vətəndaşlıq mövqeyindən daim müraciət etdiyi mövzu kimi qalacaq. Xalq rəssamları Kamil Nəcəfzadə, Xənlər Əhmədov və başqaları da bu mövzuda yaddaqlanan sənət əsərləri yaradıblar.”

20 Yanvar hadisələri ilə bağlı xalqçı rəssam Fəxrəddin Əli “Şəhidlər” adlı iri həcmli xalqçı araya-ərsəyə gətirib. Əsrin ortasında 20 Yanvar faciəsini ruhən yaşayan ana obrazı, onun ətrafında isə şəhid ruhları ifadəsini tapıb. 20 Yanvar motivi Bakıda qırğının təsviri ilə yadda qalır. Bütün xalqca boyunca qərəfli obrazı aparıcıdır. 1991-ci ilin 20 Yanvarında bu xalqa-əsr ziyarətə gələn on minlərlə soydaşımızın kədərini özündə yaşadan rəsm kimi Şəhidlər xiyabanının girişindən asılmışdır. Bir neçə gün ərzində xalqa orada qaldı, sonra Milli Azərbaycan Tarix Muzeyinə təhvil verildi. Hazırda həmin əsər orada saxlanılır.

Bu mövzuya həsr olunmuş sənət əsərlərində, heykəltəraşlıq və memarlıq nümunələrində həm tarix yadıqlar, həm də xalqımızın qəhrəmanlığı təbliğ olunur.

M. MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”

□ **Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “20 Yanvar faciəsinin iyirmi doqquzuncu ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı”nda mədəniyyət ocaqlarında faciəyə həsr olunmuş ədəbi-bədii tamaşaların göstərilməsi, bədii və sənədli filmlərin nümayiş etdirilməsi də nəzərdə tutulmuşdur.**

Məlum olduğu kimi, o qanlı gecənin ruhunu yaşadan sənət əsərləri yaradılıb. Bu gün azadlıq eşqinin coşduğu Qanlı Yanvar gecəsinin müdhiş əhvalını əks etdirən filmlərimiz, rəsm, musiqi əsərlərimiz, heykəltəraşlıq nümunələrimiz bizi həmin müdhiş gecənin real mənzərələri ilə yenidən görüşdürür. Bu sənət əsərləri əsl tarixdir, xalqın, millətin qeyrət, azadlıq uğrunda mübarizə salnaməsidir.

Hazırda ölkəmizdə elə bir muzey, elə bir kitabxana yoxdur ki, orada xalqımızın qanlı yaddaşına çevrilmiş 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı əsərlər toplanmış. Bu faciənin bədii təəcəssümünə çevrilmiş belə əsərlərə təkə anım günlərində deyil, hər zaman tanış olmaq mümkündür. Amma anım günlərində mədəniyyət müəssisələri bu tədbirlərə xüsusi hazırlaşır. Yanvar faciəsinin 29-cu ildönümü ərafəsində kitabxanalımızda, muzey və kinotetrlarımızda şəhidlərin xatirəsi anılır, onların qəhrəmanlıqlarına həsr olunan filmlər nümayiş etdirilir, kitabların və rəsm əsərlərindən ibarət sərgilər açılır. Belə tədbirlər gənc nəslin qəhrəman

Vətən övladlarını yaxından tanımasında, onların vətənpərvərlik tərbiyyəsində çox əhəmiyyətli rol oynayır.

Tariximizin 20 Yanvar səhifəsi Azərbaycan kino xadimlərinin daha çox müraciət etdiyi mövzulardandır. Elə hadisələrin baş verdiyi həmin gecə operatorlarımız bu qatlamın ən ağır anlarını ekranın yaddaşına köçürmüşlər. “Azərbaycanfilm” kinostudiyasının nəzdində fəaliyyət göstərən “Salname” sənədli filmlər studiyasında da faciə ilə bağlı və ümumilikdə Azərbaycan tarixinin qanlı səhifələrinə həsr edilmiş kifayət qədər ekran əsəri istehsal olunmuşdur.

Qeyd edək ki, 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş sərgi və anım mərasimləri də hər il “Salname” studiyası tərəfindən lentə alınır. Bütün bunlar gələcək nəsillərə ötürüləcək tarixi sənədlərin əsasını təşkil edir.

mövzusunda çəkilmiş “Mən evə qayıdıram” bədii filmi ötən əsrin 90-cı illərinin real hadisələrini əks etdirir. Film Azərbaycanın hərbi təyyarəçilərinin qəhrəmanlıq hekayətindən bəhs edir.

Rejissor Vahid Mustafayevin “Qanlı Yanvar” bədii filmi də faciənin real hadisələri əsasında lentə alınmışdır. Filmdə Azərbaycan, ABŞ, İran, Rusiya və Türkiyənin tanınmış aktyorları çəkilmişlər. Film dünyanın bir çox ölkələrinin ekranlarında göstərilir.

20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş musiqi əsərləri də şəhidlərin xatirəsinin yad edilməsində önəmli rola malikdir. Son illər ərzində Qanlı Yanvara və şəhidlərə həsr olunmuş 20-dən artıq musiqi əsəri yazılmışdır. Vaxtilə görkəmli bəstəkarlar Cövdət Hacıyevin “Şəhidlər” simfoniyası (1990), Hacı Xanməmmədovun solist və xalq

messası, Nazim Quliyevin “Şəhidlər” operası, Oqtay Rəcəbovun “Çingiz” oratoriyası, Zabitə Məmmədovanın solist, xor və orkestr üçün “Elegiya” əsərini qeyd edə bilər.

Bu mövzuda yaradılan rəsm əsərlərində təkə faciə deyil, həm də xalqın qəhrəmanlıq ruhunun nümayiş əsas motifləri təşkil edir. Ulu öndər Heydər Əliyevin 1995-ci il yanvarın 18-də R.Mustafayev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyində keçirilən “Qanlı Yanvar” rəssamlıq sərgisindəki çıxışından sonra bədii əsərlərdə şəhidlərin ölümzətiyini və müqəddəsliyini təəcəssüm etdirən obrazlar yaradılmağa başlandı. Rəssamlıq sahəsində bu şərəfli tariximiz, belə də, daha canlı, ifadəli və obrazlı təsvir edilməyə başlandı.

Xalq rəssamı Fərhad Xəlilov belə əsərlərin vacibliyinə toxunaraq deyib:

qürur duyursan. Bu əsərdə 20 Yanvar faciəsini yaşayan bir xalqın müqəddəs ruhu əks olunur. Eyni zamanda, bu faciəni törədən cəlladlara qarşı rəssamın hədsiz nifrəti aydın duyulur. Görkəmli fırça ustalarından Rasim Bayeyevin “Təcavüz”, Kirman Abdinin plakat janrında işlədiyi bir sıra silsilə əsərlərində, rəngkar Hacırza Fərzəliyevin “Ağlı-qaralı dünya”, Fikrət İbrahimovun “Gələcək naminə”, Hənzə Abdullayevin “Çərxi-fələk”, İsmayıl İsmayilovun “Haqq tərəzi”, Qafar Seyfullayevin “Öncə Vətəndir...”, Asim Səmədoğlunun “Ruhlar” və s. tablolarında qanlı şənbə gecəsinin ağır-acılı yaşantıları öz bədii ifadəsini tapıb.

Qrafika ustaları Arif Hüseynovun “Qara təgli natüormot”, Fəxrəddin Əliyevin “Qara Yanvar” və Arif Ələsgərovun “20 Yanvar” əsərləri də xalqımızın imperiya təcavüzünə

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində fəal iştirak edir

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Beləliklə, Azərbaycanın liderliyi və beynəlxalq tərəfdaşları ilə birgə söyləri nəticəsində Cənub Qaz Dəhlizinin 4 komponenti – “Şahdəniz-2”, respublikamızdan başlayaraq Gürcüstan-Türkiyə sərhədinə kimi uzanan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri, Türkiyə ərazisindən keçən TANAP və Yunanıstan, Albaniya və İtaliyanı birləşdirən TAP-la bağlı prinsipial razılaşmalar əldə olunub və layihənin həyata keçirilməsinə başlanılıb.

Ötən il iyunun 12-də isə Türkiyənin Əskişəhər şəhərində TANAP - Trans-Anadolu qaz kəmərinin istifadəyə verilməsi münasibətilə təntənəli mərasim keçirildi. Azərbaycanın və Türkiyənin möhkəm işbirliyi, qardaşlığa və dostluğa söykənən fəaliyyətləri bu strateji layihənin uğurla reallaşmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Ölkəmizin iqtisadi qüdrətini, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasındakı rolunu bir daha təsdiqləyən TANAP bununla da Azərbaycanın dünyanın siyasi və iqtisadi həyatındakı yerini və özəlliyini nümayiş etdirdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə çıxış edərək dedi: “TANAP-ın istismara verilməsi Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığının növbəti təzahürüdür. TANAP Türkiyə ilə Azərbaycanın növbəti zəfəridir. TANAP tarixi layihədir. Bu gün biz XXI əsrin enerji tarixini birlikdə yazırıq. Bu tarix işbirliyi tarixidir, bu tarix sabitlik tarixidir. Enerji layihələrimiz bölgəmizə sabitlik gətirir. Bu layihələrdə iştirak edən

bütün ölkələr, bütün şirkətlər fayda görür, xalqlar fayda görür. TANAP kimi nəhəng layihənin həyata keçirilməsi Türkiyə-Azərbaycan liderlərinin birgə güclü siyasi iradəsi nəticəsində mümkün olmuşdur”.

Dövlətimizin başçısı, həmçinin bildirdi ki, TANAP birgə həyata keçirilən birinci layihə deyil. Bundan əvvəl – 2006-cı ildə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin açılışı qeyd edilib. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərinin açılışı reallaşmışdır. Keçən il isə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istismara verilib. Bütün bunlar isə onu göstərir ki, iki qardaş ölkənin birgə təşəbbüsü ilə irəliləyən istənilən layihə həyatda öz əksini tapır. Çünki bunun arasında düşünülmüş siyasət, güclü iradə və Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı dayanır.

TANAP-la Türkiyəyə bu il 2 milyard kubmetr, 2020-ci ildə 4

milyard kubmetr və 2021-ci ildə isə 6 milyard kubmetr Azərbaycan təbii qazı nəql ediləcək.

Yeri gəlmişkən, ötən il mayın 29-da Səngəçal terminalında Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılış mərasimi keçirildi və Azərbaycan təbii qazı Cənub Qaz Dəhlizi

sistemine vuruldu.

Avropa İttifaqı üçün prioritet enerji layihələrindən olan Cənub Qaz Dəhlizinin seqmentlərini “Şahdəniz-2”, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi, TANAP və TAP layihələri təşkil edir. Bu boru kəmərləri zənciri Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı “Şahdəniz-2” yatağından hasil olunan təbii qazı Türkiyəyə və həmin ölkədən də Avropaya çatdıracaq. Uzunluğu 3 min 500 kilometr olan Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə ilkin mərhələdə Türkiyəyə 6 milyard kubmetr, Avropaya isə 10 milyard kubmetr Azərbaycan qazının nəqli planlaşdırılır.

Artıq TAP-ın TANAP-la birləşməsi reallaşıb. Bu, Cənub Qaz Dəhlizinin tamamlanması

istiqamətində mühüm irəliləyiş hesab edilir və 2020-ci ildə təbii qazın Avropaya çatdırılacağına əminlik yaradır.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”

“Azərbaycan beynəlxalq aləmdə layiqli yer tutur”

□ **“2018-ci il Azərbaycan üçün uğurlu olmuş, ölkəmiz bütün istiqamətlər üzrə sürətlə inkişaf etmişdir. Respublikamız güclü ölkə kimi artıq dünya miqyasında özünü təsdiqləyib, beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmlənib”. Bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının humanitar və sosial məsələlər üzrə prorektoru, hüquq üzrə elmlər doktoru Mehdi Abdullayev bildirdi.**

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrikinə münasibət bildirən M.Abdullayev qeyd etdi ki, respublikamızın qazandığı bütün uğurlar dünyada gərginliyin, risklərin, təhdidlərin artdığı bir zamanda əldə olunub. Onun deməsinə görə, hər zaman və hər hansı bir vaxt kəsiyi o zaman tarixə çevrilir ki, orada mənə, keyfiyyət və ya dinamika mövcud olsun. Bu baxımdan yola saldığımız 2018-ci il dövlətimizin başçısının apardığı uğurlu siyasət və onun real nəticələri baxımından tarixə çevrilib. Artıq arxada qalan ili uğur və inkişaf ili kimi qiymətləndirməliyik”.

Prorektor qeyd etdi ki, bütün bunlar barəsində möhtərəm Prezidentimizin Azərbaycan xalqına təbrikində daha ətraflı bəhs olunur. Diplomatik sahədə görülən işlərdən söhbət açan M.Abdullayev dedi ki, ötən il Avropa İttifaqı ilə əlaqələr daha da möhkəmləndirilib: “Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında imzalanmış “Tərəfdaşlıq prioritetləri” sənədi münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. 2018-ci il iyunun 11-də Brüsseldə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun iştirakı ilə keçirilən mərasimdə imzalanmış sənəddə hər iki tərəfin ölkələrin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və suverenliyi ilə yanaşı, dövlətlərin beynəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığının dəstəklənməsinə sadıqlığı ifadə olunur. Bu da dünyanın Avropa kimi böyük məkanının ölkəmizin ərazi bütövlüyünü müdafiə etdiyinə mövqeyinin bir daha əyani sübutudur.

Bütün bunlar Avropa İttifaqının Ermənistan –Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində düzgün mövqedə olmasından xəbər verir”.

Dövlət başçısının təbrikində Xəzər dənizinin hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi məsələsinin də öz əksini tapdığını vurğulayan M.Abdullayev dedi ki, bu, tarixi nailiyyətdir. Uzun illər ərzində bu məsələ həll olunmamış qalmışdı. Nəhayət, bu mürəkkəb məsələ ötən il öz həllini tapdı. Möhtərəm Prezidentimiz bu

məsələnin həllinə öz dəyərli töhfəsini verdi.

Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə münasibət bildirən M.Abdullayev ötən il bu sahədə ciddi mövqelərə malik olduğumuzu diqqətə çatdırdı: “Dövlətimizin başçısı bir daha bəyan etdi ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində biz prinsipial mövqeyimizdə qalıırıq. Bizim mövqeyimiz haqq, ədalət mövqeyidir. Bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə tam uyğundur. Dağlıq Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Bütün dünya ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır”.

Bütün bu dediklərimiz bir daha təsdiqləyir ki, cənab Prezident verdiyi vədlərə həmişə sadıqdır. Dövlət başçımızın özünün qeyd etdiyi kimi, onun bir cə amalı var: “Güclü Azərbaycan dövləti qurmaq və öz xalqına ləyaqətlə xidmət etmək”.

Söhbəti qələmə aldı:
Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizəyə geniş prizmada yanaşılmalıdır

□ **2015-ci ildə BMT-yə üzv dövlətlər tərəfindən 17 davamlı inkişaf məqsədinin (DİM) yekdilliklə qəbul edilməsi dövlətlər üçün inkişaf siyasətlərinin hazırlanması baxımından tarixi anlam daşıyır.**

Bu global sənəddən irəli gələrək, Prezident İlham Əliyevin 6 oktyabr 2016-cı il tarixli sərəncamı ilə yaradılmış Azərbaycan Respublikasının Dəyərli İnkişaf Üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının əsas məqsədi heç bir sahəni diqqətdən kənarda qoymayaraq, onlar arasında tarazlı, inteqrasiya edilmiş və ardıcılığı qorunmuş davamlı inkişafa yönəlik milli icra mexanizminin formalaşdırılması olmuşdur. Son zamanlar, BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsi (BMTNCI) başda olmaqla, narkotiklərə qarşı mübarizə sahəsində fəaliyyət göstərən bir neçə mötəbər qurum tərəfindən aparılmış tədqiqatlar nəticəsində aydın olmuşdur ki, narkomaniya və narkotik vasitələrin qaçaqçılığına qarşı mübarizənin sosial, iqtisadi, ekoloji və institusional sahələrini əhatə edən bir sıra prinsipləri DİM-lə qarşılıqlı şəkildə bağlıdır.

Müharibə, böhranlar və digər ağır sınaqlardan keçərək müstəqilliyinə qovuşmuş respublikamızın əhalisinin, xüsusilə gənclərin, sağlam ruhda, neqativ təsirlərdən azad, düzgün istiqamətdə inkişaf etməsi üçün narkotik problemlər həssas mövzudur. Bu problemin yaradacağı fəsadları dərinlən anlayan ulu öndər Heydər Əliyev sözügedən sahədə milli siyasətin əsasını qoymuşdur. Bu gün dövlətimizin narkotiklərə qarşı mübarizə siyasətinin əsas tərkib hissəsi kimi 1996-cı ildə yaradılmış və bu sahədə fəaliyyət göstərən müxtəlif dövlət və qeyri-hökumət institutlarının fəaliyyətlərini əlaqələndirməyə məsuliyyət daşıyan Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyası, qanunvericilik nöqteyi-nəzərindən 1999-cu ildə qəbul edilmiş və sonrakı illərdə müntəzəm dəyişikliklər vasitəsilə daha təkmilləşdirilmiş narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların dövriyyəsi ilə bağlı ictimai münasibətləri tənzimləyən qanunvericilik çərçivəsini, siyasi perspektivdən isə 2000, 2007 və 2013-cü illərdə qəbul edilmiş və narkomaniya və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısını alınması istiqamətində geniş tədbirlər planını özündə əks etdirən dövlət proqramlarını və beynəlxalq əməkdaşlığı qeyd etmək olar.

“Davamlı İnkişaf Gündəliyi” sənədinin qəbul olunması ilə bu günədək müxtəlif sahələrdə həyata keçirilən siyasətlərin qiymətləndirilməsi üçün çərçivə yarandı. Bu sahələrdən biri də narkotizmlə mübarizə istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər silsiləsidir. Düzdür, həyata keçirilən siyasətin səmərəliliyini və təsirini ölçmək olduqca mürəkkəbdir, çünki hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən qanunsuz dövriyyədən götürülmüş hər kiloqram narkotik vasitənin nə qədər insanı bu beladan qoruduğunu, satışına görə saxlanılan hər bir cinayətkarın əməllərindən nə qədər ailenin xilas edildiyini, keçirilmiş maarifləndirmə xarakterli təbliğat tədbirlərindən neçə gənclimizin şüurlu formada bu belaya nifrətinin artmasını hesablamaq qeyri-mümkündür. Bunları nəzərə alaraq, əminliklə söyləmək olar ki, ulu öndər Heydər Əliyevin başladığı və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi

altında aparılan narkotiklərə qarşı mübarizə üzrə milli siyasət nəticəsində minlərlə vətəndaşımız, ailələrimiz bu beladan qorunmuşdur. Lakin, dərinlən təhlil edildikdə narkotiklərə qarşı mübarizə üzrə milli siyasətimizin bu problema daha çox qısamüddətli həll yollarını təklif etdiyini və əsasən cəza mövqeyindən yanaşmaya sərbətlərini görə bilirik. Bu mübarizənin qiymətləndirilməsi üçün hazırda istifadə olunan qanunsuz dövriyyədən götürülmüş narkotik vasitələrin miqdarı, qeydə alınmış cinayət faktları, cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmuş şəxslərin sayı, qeydiyyatda olan narkomanların sayı və s. bu kimi göstəricilər bu belaya qarşı qısa müddət həll yollarından istifadənin konservativ formasıdır. Əslində isə, narkomaniya və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinin kökündə qısa zaman ərzində aradan qaldırılması mümkün olmayan, zəncirvari formada birlişmiş mürəkkəb sosial, iqtisadi və institusional səbəblər dayanır. Bunları nəzərə alaraq, narkotizmə və narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi haqqında müasir vahid elektron məlumat mərkəzinin olması zəruridir.

Bu baxımdan, “Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək Davamlı İnkişaf Gündəliyi” sənədinin qəbul edilməsi narkotiklərə mübarizə siyasətinin daha ətraflı anlaşılmasına, ölkələrin davamlı inkişafına yönəlik siyasətlərinə uyğunlaşdırılmasına ideal imkan yaradır. Narkomaniya probleminin və ona qarşı mübarizənin Davamlı İnkişaf Gündəliyinin sosial aspektləri ilə əlaqəsinə baxdıqda bu öldrücü vərdiş istifadəçilərin cəmiyyətdən təcrid olunaraq bərabərsizliyə yol açdığı (DİM 10) və onları müalicə alıb sağalmaları üçün səhiyyə sistemini elctənləyib və imkanları məsələləri ortaya çıxır. DİM-in 3-cü dərəcəli xüsusi hədəflərindən biri “narkotik maddələrdən asılılığın və narkostifadəçilərin müalicə mexanizmlərinin” gücləndirilməsidir. Narkostifadəçilərin hələ də xəstə kimi tanınmaması və onların “damğalanması”, səhiyyə işçilərinin onlara göstərə biləcəkləri yardımların keyfiyyətini aşağı salır.

Eyni zamanda, narkomaniya problemi və ona qarşı hazırkı mübarizə üsulları gender

□ **Bu günlərdə erməni “kinoçəkənlər” 50 yaşlı alman hərbi jurnalisti Robert Şteynvaln 35 yaşlı Sofiya Marti adlı erməni qızı arasında məhəbbət məcərasından bəhs edən “Cənnətə aparan yol” adlı melodram çəkib. Bu filmi indi hər vaxtla dünyanın bir çox böyük şəhərlərində təbliğ və təşviq etməyə çalışırlar.**

Dağlıq Qarabağ münaqişəsini “araxsıran” alman jurnalistinin qızı yaşında erməni qadınına sonsuz sevgisini tirajlamaqda ermənilərin əsas məqsədi təkə erməniasayaq “saf məhəbbət” tərənnüm etmək deyil. Ermənilərin niyyətləri tamamilə başqadır. Onlar tamaşaçıını Artsaxdakı erməni qızının sevgi ehtiraslarına cəlb edərək işğal etdikləri bu gözəl diyarın məhz onlara məxsus olduğuna inandırmaq istəyirlər.

Filmin iki özəlliyi diqqəti cəlb edir. Belə ki,

“Cənnətə aparan yol”, yaxud ermənisayaq “məhəbbət”

filmin ssenari müəllifi erməni Niko Malxasyan, əsas rejissoru isə Artavazd Yegizaryan olsalar da, ermənilər “böyük səxavətlə” filmin çəkilişlərinə litvalı prodüser Kestutis Drazdauskası dəvət ediblər. Üstəlik, digər Avropa dövlətlərindən olan prodüserlər Anjelika Şuler, Marko Gillesin adlarını da filmin titrlərinə həkk ediblər ki, melodramın təkə erməni kinema-toqraflarının deyil, beynəlmilət heyət tərəfindən ərəşəyə gəldiyini sübut etsinlər.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsinin Azərbaycanlı İcmasının rəhbəri Tural Gəncəliyev işğal olunmuş ərazilərimizdə çəkilən “Gate to Heaven” adlı filmin prodüserləri Kestutis Drazdauskasa və Anjelika Şulərə etiraz məktubu ünvanlayıb.

Məktubda qeyd olunur ki, bu filmi “Cəhənnəmə aparan yol” kimi adlandırmaq daha doğru olardı, çünki çəkilişin aparıldığı ərazilər güc təbiiqi nəticəsində işğal edilmiş və tarixən orada yaşayan yüz minlərlə azərbaycanlı öz doğma torpaqlarından məcburi qovulmuşdur”. T.Gəncəliyev daha sonra yazır: “Siz yəqin ki, Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində Azərbaycan ərazilərinin, Dağlıq Qarabağ bölgəsi və ətraf yeddi ətraf rayonun işğal edilməsindən xəbərdarsınız. Ermənistanın işğal olunmuş ərazilərdə soydaşlarımızın etnik təmizləməsinə həyata keçirməsi nəticəsində bir milyondan artıq insan qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür.

Hazırda Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasını 80 mindən çox üzüv 30 ildən çox müddət ərzində Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində məcburi köçkün vəziyyətində yaşamağa məcbur olmuşdur. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yerləşən Xocalı adlanan kiçik bir şəhərin azərbaycanlı əhalisinə qarşı Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilən qanlı faciəni, anoloqu olmayan qırğını xatırlatmaq kifayətdir ki, bir gecə ərzində - 1992-ci il fevralın

işğal olunmuş ərazilərdən təcili və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edir. Bu tələb ATƏT, NATO, Qoşulmama Hərəkatı, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və digər beynəlxalq təşkilatların qətnamələri və qərarlarında təsdiqlənmişdir.

T.Gəncəliyev sonda Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasının arzu və təkliflərinin ümumiləşdirərək qeyd edir:

“Biz, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması, işğal olunmuş torpaqlarımızda film çəkilməsi təşəbbüsü ilə bağlı dərin təəssüf hissi keçirir, bu addımın artıq erməni hərbi işğalı nəticəsində dağıdılan bölgədə separatizmi dəstəkləyəcəyini düşünürük. Utandırıcı haldır ki, sizin iştirak etdiyiniz layihə Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində məcburen öz torpaqlarından qovulmuş minlərlə azərbaycanlının əsas insan hüquqlarının (öz vətənlərində yaşamaq hüququ, mülkiyyət hüququ və s.) kobud şəkildə pozulmasına məhəl qoymur. Əslində, qeyd olunan filmin çəkilişində iştirak etməklə, siz, Azərbaycan ərazilərinin işğalının möhkəmlənməsinə şüursuz şəkildə kömək etmiş olursunuz.

Biz Dağlıq Qarabağ ərazisində hazırda yaşayan insanların bu ərazilərdə baş verməmiş ədalətsizliyi və qan töküldüyünü bildiyini və bəzilərinin buna şahid olmalarına rəğmən necə normal yaşadıqlarını həmişə sorğu edirik.

Sizi sülhü, ədaləti və inkişafı dəstəkləməyə və Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin erməni və azərbaycanlı icmalarının əməkdaşlığı istiqamətində fəaliyyət aparmağa dəvət edirik”.

İnanmaq istərdik ki, prodüserlər Kestutis Drazdauskas və Anjelika Şuler bu məktubu diqqətlə oxuyacaq və Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqəti gizlətməyə çalışan erməni həmkarlarının əsl niyyətini başa düşəcəklər.

Məsaim ABDULLAYEV,
“Xalq qəzeti”

❑ **Rəhbərlik etdiyim Azərbaycan Qadınlarının Mədəniyyət Mərkəzi Dərnəyi 2013-cü ildən Türkiyənin İzmir şəhərində fəaliyyət göstərir. Dərnəyimizin əsas vəzifəsi soydaşlarımızın, xüsusilə də azərbaycanlı qadınlar arasında əlaqələri gücləndirmək, onların ictimai-mədəni problemlərinə dəstək olmaqdır. Dərnəyimizin üzvləri Azərbaycandan gəlmiş ali təhsilli qadınlar, ev xanımları, İzmir universitetlərində bakalavr və magistr təhsili alan tələbə qızlar, universitetlərdə və xəstəxanalarda çalışan müəllim və həkimlərdir. Dərnəyimizdə Azərbaycana rəğbət bəsləyən, adət-ənənələrimizi sevmə, fəaliyyətimizə önəm verən izmirli qadınlar, habelə İğdır və Qars bölgələrindən olan soydaşlarımız da vardır. Hazırda dərnəyimizin 150 üzvü var və onların sayı getdikcə artır.**

Bizim dərnəkdən əvvəl İzmirdə yaradılan Azərbaycan qurumlarının işi ilə tanış olanda gördüm ki, bura yaşlı, təqaüddü insanlar gəlir, tamam fərqli mövzular mütakərrə edilir. Yeni qəlbimizdəki dərdi-səri tam açə bilmirik. Biz doğmalarımızın əksəriyyətindən uzaq düşmüş insanlarıq. Bir-birimizə həyan olmaq və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafını təmin etmək məqsədilə də dərnəyi yaratdıq. Azərbaycan tarixinin, milli mədəni irsimizin, incəsənətimizin qarşısında Türkiyə Respublikasında tanınması, azərbaycanlı qadınların hüquqlarını dəstəkləmək üçün bu yolu tutduq.

Dərnəyimiz ətrafında birləşən vətənpərvər qadınlarımız yaşadıkları Türkiyə dövləti ilə yanaşı, doğma vətənlərini, milli mədəni irsimizi da ürəkdən seven, onun bütün problemlərini özününkü sayan, ölkəmizi layiq olduğu qədər təmsil etməyə səy göstərən insanlardır. Mən işğal olunmuş torpağımızda – Qubadlıda doğulub boya-başa çatmışam. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsini bitirmişəm. İşğal gününədək Qubadlıda yaşamış və riyaziyyat müəllimi işləmişəm. Həyat yoldaşım türkdür, inşaat mühəndisidir. Biz Bakıda tanış olub ailə qurmuşuq. Onun işi Bakıda bitdiyi üçün İzmirə gəlmişik.

Mən ata-babaların biza miras qoyduğu torpağı qəsb edilmiş bir

uğurları təbliğ edirik. Ötən il fevralın 26-da Xocalı şəhidlərinin anım mərasimini təşkil etdik. Mərasimdə "Xocalıda nələ olmuş" adlı kitabçalar nəşr edilib payladıq, əllərimizdə plakatlar, foto-şəkillərlə Baxçalievlər məscidində toplanmış, şəhidlərimizin ruhuna dualar oxuyub, ehsan verdik.

Türkiyə Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə ilk dəfə "Novruz türkün bayramıdır" adlı bir layihəyə imza atdıq. Bu bayramın türkün bayramı olduğunu bildirdik. Novruzun adət-ənənəsini, onun gözəlliyini dəvət

sevinci və kədəri bir-birinə qovuşdu. İştirakçısı olduğum Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev nitqində: "Dünyada yaşayan azərbaycanlılar tarixi Vətənləri ilə əlaqələrini kəsməməlidirlər. Soydaşlarımız yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında daha fəal olmalıdırlar" – deyərək, diaspor təşkilatları arasında əlaqələndirmə işinin aparılmasının, birlik və həmrəyliyin əldə olunmasının vacibliyini vurğulamışdır.

“Vətənimizə, millətimizə, dövlətimizə xidmət edirik”

didərginəm.Vətənim, millətim, müəllim yoldaşlarımı, dərs dediyim şagirdlərimi, sevdiyim qonşularımı itirmişəm. Amma Qubadlıya getmək ümidimi heç itirməmişəm. Həmişə buradan Bakıya getməyə can atıram. Lakin Bakıya gedəndən sonra oradan Qubadlıya, yurduma gedə bilmədiyim üçün çox üzürləm. Ümidlə yaşayırdı ki, inşallah, tezliklə torpaqlarımız azad edilər və yurdumuza dönerik.

Dərnəyin bütün fəaliyyəti öz imkanlarımız və səylərimizlə həyata keçirilir. Mütəmadi olaraq Azərbaycanda keçirilən bayramlar və əlamətlər Qubadlıya, yurduma gedə bilmədiyim üçün çox üzürləm. Ümidlə yaşayırdı ki, inşallah, tezliklə torpaqlarımız azad edilər və yurdumuza dönerik.

Dərnəyin bütün fəaliyyəti öz imkanlarımız və səylərimizlə həyata keçirilir. Mütəmadi olaraq Azərbaycanda keçirilən bayramlar və əlamətlər Qubadlıya, yurduma gedə bilmədiyim üçün çox üzürləm. Ümidlə yaşayırdı ki, inşallah, tezliklə torpaqlarımız azad edilər və yurdumuza dönerik.

etdiyimiz insanlara anladığı. Yaxın vaxtlarda "Türk qadınının tarixdə rolu" adlı bir tədbirdə Azərbaycan qadının tarixdə böyük rol oynadığını, onun kim olduğunu faktlarla tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırdıq.

Ötən ilin martın 15-27-də Türkiyə Respublikasının Baş Nazirliyinin Tanıtma Fondunun dəstəyi ilə dərnəyimiz Beynəlxalq Texnoloji, İqtisadi və Mədəni Əlaqələr Birliyi birgə "Türkiyə və Azərbaycanın şəhid uşaqları qucaqlaşır" adlı layihəyə həyata keçirdik. Layihə üzrə Azərbaycandan gələn 40 şəhidimizin uşaqları da tədbirə qatıldılar. Dərnəyimizin üzvlərinin iştirakı ilə Türkiyə və Azərbaycan şəhid ailələrinin uşaqları 15 gün ərzində Ankara, Əskişəhər, Bursa, Çanaqqala, İzmir, İstanbul şəhərlərinin tarixi və mədəni yerlərini ziyarət etdilər. İki ölkə arasında dostluğun və qardaşlığın bariz nümunəsi olaraq şəhid ailələrinin uşaqları görüşdülər, onların arasında əbədi dostluq duyğuları yarandı, iki ölkənin

Cəvahir ƏHMƏDOVA,
İzmir–Azərbaycan
Qadınları Mədəniyyət Mərkəzi
Dərnəyinin rəhbəri

4 mindən çox fərdi təsərrüfat yaradılıb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamına əsasən icra olunan özünüməşğulluq proqramına ötən il Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən əvvəlki illə müqayisədə 6,5 dəfə çox olmaqla, 7800-dək ailə cəlb edilib.

Dünyanın ən populyar dilləri

❑ **Dünya İqtisadiyyat Forumu dünyanın ən çox istifadə edilən dillərinin siyahısını hazırlayıb.**

Qeyd edilir ki, ən populyar 10 dildən 6-sı Avropa dillərindən ibarət olub.

Reyting cədvəlində ilk yeri ingilis dili tutub. İlk on-

luqda isə çin, fransız, ispan, ərəb, rus, alman, yapon, portuqal və hind dili yer alıb. Türk dili siyahıda 18-ci yerdə qərarlaşıb.

Qeyd edək ki, hazırda dünyada 6 min dil var. Bu dillərdən 2 mini 1000

nəfərdən az insan tərəfindən istifadə edilir. Dünyadakı insanların təxminən yarısı tərəfindən 15 dil istifadə olunur.

Mahmud QƏRİBOV,
"Xalq qəzeti"

❑ **Beynəlxalq kino ekspertlərindən ibarət münisflər heyətinin rəyi ilə "Çölçü" filmi bu dəfə "Worldfilm Festival –2018" in (Avstraliya, 1-31 dekabr) "Ən yaxşı bədii film" mükafatına layiq görülmüşdür. Yarışmada dünya ölkələrinin filmləri 5 kateqoriya üzrə iştirak edirdi.**

Rejissor Şamil Əliyevin "Çölçü" bədii filmi "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında 2012-ci ildə istehsal olunmuşdur. Film 5 qitənin 41 beynəlxalq kino festivalı və forumların da iştirak etmiş, bir sıra mükafatlara layiq görülmüşdür. Bunlar A və B kateqoriyalı festivallardır. Festivallarında iştirak etdiyi ölkələrin siyahısına ABŞ, Almaniya, İngiltərə, Avstraliya, İtaliya, İspaniya, Serbiya, Rusiya, Çexiya, Misir, İndoneziya, Hindistan, Türkiyə, Qazaxıstan, Tacikistan, Banqaladex, Ukrayna, Estoniya daxildir.

"Çölçü" filmi 9 ən yaxşı bədii film tituluна, 3 dəfə ən yaxşı rejissor işinə görə, ən yaxşı ssenari, ən yaxşı qadın ifaçı, 3 dəfə yaradıcılıq xatirələrinə görə, jürinin xüsusi diplom və mükafatlarına, "Humay" milli mükafatına layiq görüldü.

"Çölçü", həmçinin Antonioni və Tarkovski mükafatlarının nominantı olub, Jan Lyuk Qodar və İnqmar Bərqman mükafatlarını alıb.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
"Xalq qəzeti"

STEPPE MAN

Ramiz QULİYEV: Milli musiqimiz Azərbaycanı dünyada daha geniş tanıtmalıdır

❑ **Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzi (DAMM) İctimai Birliyinin yeni ilin ilk günlərində keçirdiyi toplantıda çoxminillik Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq aləmdə daha geniş və yüksək professionalıqla tanınmasında bu qurumun gördüyü işlərdən və qarşıda duran növbəti vəzifələrdən geniş söhbət açıldı. Bildirildi ki, bu sahədə musiqi mədəniyyətimizin imkanları daha böyükdür və tanınmış sənətkarların üzərinə daha önəmli vəzifələr düşür.**

Məclisdə son illərdə Azərbaycan musiqi mədəniyyətini dünyanın nüfuzlu auditoriyalarında yüksək səviyyədə təmsil etdiyinə görə gənc istedadlı musiqiçi, Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının baş dirijoru Əyyub Quliyevə Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin "Əbədi lider" qızıl döş nişanı təqdim olundu.

Azərbaycanın dahi bəstəkar-dirijorlarının ümumbəşəri şöhrət estafetini ləyaqətlə davam etdirən gənc musiqiçinin sənət yolundan söz açan Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzinin vitse-prezidenti Rəsim Məmmədov bildirdi ki, ustad tarzən Sadiqcan məktəbinin görkəmli davamçısı Ramiz Quliyevin ailəsində dünyaya göz açmış, ilk sənət dərslərini də atasından almış Əyyub Quliyevin istedadının sorğu-uşaqlı illərindən geniş auditoriyalara yayılmışdır. Onun parlaq gələcəyini o zaman görüb-dəyərləndirən ulu öndər Heydər Əliyevin yüksək diqqət və qayğısı yeniyetmə soydaşımızı böyük sənət yoluna pərvazlandırmışdır.

15 yaşında Bakı Musiqi Akademiyasının xor dirijorluğu fakültəsinə qəbul olunan Əyyub Quliyev buranı əla qiymətlərlə bitirdikdən sonra Rimski-Korsakov adına Sankt-Peterburq Dövlət Konservatoriyasının aspiranturasında opera-simfonik dirijorluğu ixtisası üzrə professor A.İ. Polışukun və Vyana Dövlət Musiqi və İncə Sənətlər Universitetində professor Mark Stringerin sinflərində təhsilini davam etdirmişdir. Bir sıra beynəlxalq müsabiqələrin qalibi olmuş həmyerlimizin qeyri-adi istedadı dünyanın məşhur sənət ocaqlarının və görkəmli musiqiçilərinin diqqətini cəlb etmişdir. Əyyub Quliyev 2013-cü ildə 29 yaşında Vasili Safonov adına Rusiya Akademik Dövlət Filarmoniya sinflərində baş dirijoru təyin olunmuşdur. Gənc musiqiçi son 4 ildə dalbadal ölkəmizdə Prezident mükafatına, 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti fəxri adına layiq görülmüşdür.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Vətənə misilsiz xidmətlərinin təmsali olaraq təsis edilmiş dəyərli mükafata layiq görüldüyündən sonsuz qürur duyduğunu bildiren Əyyub Quliyev ulu öndəri təyin olunduğu Heydər Əliyevin göstərdikləri müstəsna qayğı-nın onun sənət uğurları üçün mötəbər yol açdığını minnətdarlıqla vurğuladı. Tanınmış dirijor qeyd etdi ki, sənətinə Vətəninə verilən yüksək qiymət onu dünya miqyasında daha geniş və inamli fəaliyyətə həvəsləndirir.

Bakı Musiqi Akademiyasının kafedra müdiri, professor, DAMM-nin fəxri prezidenti Ramiz Quliyev bildirdi:

– Əvvəla, dünyada yaşayan bütün soydaşlarımızı Yeni il münasibətilə ən xoş arzu-larını çatdırıram. Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi tarixi marafonda xalqımız Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən il növbəti ciddi irəliləyişə nail oldu. Həyatımızın bütün sahələri kimi, mədəniyyətimiz də inkişaf etdi, xalqımızın dünyanın ən mədəni xalqları cərgəsində mövqeyi möhkəmləndi. Bu

uğurlar həm də 2019-cu ildə yeni yüksəlişə zəmin oldu.

Milli-mənəvi dəyərlərimiz içərisində musiqimizin xalqımızı tanıtmək, ölkəmizi şöhrətləndirmək baxımından imkanları hədudsuzdur. Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan musiqisinin bəşər mədəni irsində layiqli yer qazanması üçün gördüyü tarixi işlər də ölkəmizi öz musiqi inciləri ilə dünyada daha yaxşı tanıtmışdır. Bu yolda Əyyub kimi gənc musiqiçilərin üzərinə daha böyük yük düşür. Onun kimi gənc istedadlılarımız isə az deyil.

İndi gənclərimizin yüksək musiqi təhsili alması, öz istedadlarını üzə çıxarması üçün hər cür şərait var. Ötən il Heydər Əliyev

Fondunun Ağdamda – cəbhə bölgəsində misilsiz bir Muğam Mərkəzinə istifadəyə verməsi, mərasimdə möhtəram Prezidentimiz İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı musiqisevərlərə qiymətli bir hədiyyə oldu, mədəniyyətimizə bir çox dəyərli sənətkarlar bəxş etmiş Qarabağ musiqi məktəbinə yeni nəfəs verdi. Musiqinin bütün xalqlar üçün anlaşıqlı dili və müxtəlif maneələri aşaraq geniş yayıla bilməsi ölkəmizi bu sənət vasitəsilə dünyanın hər yerində və yüksək beynəlxalq auditoriyalarda layiqincə tanıtmışdır. Yeterli əsaslar yaradır. Biz bu imkanlardan zaman-zaman müəyyən qədər yararlansaq da, hələ gərəyimiz işlər çoxdur.

Mən yeni 2019-cu ildə istedadlı musiqiçilərimizi xalqımıza daha yaxşı xidmətə və müstəqil Azərbaycan dövlətinə dünyada daha uca mərtəbədə tanıtmışa çağırıram. Musiqiçilərimizə bir çox nəsilərinin nümayəndələri bu önəmli sənət missiyasına öz töhfəsini verməlidir. Rəhbərliyində mənim də təmsil olunduğum Dünya Azərbaycanlılarının Mədəniyyət Mərkəzi (DAMM) İctimai Birliyi bununla bağlı musiqiçilərimizə yardımçı olmağa hazırdır.

R.TAHİR,
"Xalq qəzeti"

"Instagram" "Azercell"-in səhifəsini təsdiq etdi

"Azercell Telekom" MMC-nin "Instagram" səhifəsi rəsmi olaraq təsdiqləndi: www.instagram.com/azercell.

Azərbaycanın telekommunikasiya bazarında lider mobil operator olan "Azercell" "Instagram"-ın bütün verifikasiya meyarlارına cavab verirdi, xidmət qaydaları, cəmiyyətin tələb və tələmatlarına əməl etdiyi üçün səhifənin təsdiq nişanını alıb. "Azercell"-in "Instagram" səhifəsinin hazırda 70 mindən çox izləyicisi var. Sosial media sahəsində daim yeniliklərə imza atan şirkət olaraq "Azercell"-in, ümumilikdə "Facebook", "Twitter" və "Instagram" rəsmi səhifələri də daxil olmaqla, sosial şəbəkələrdə

600 minə yaxın istifadəçisi var. Onlar sosial şəbəkənin imkanlarından istifadə edərək, 24/7 rejimində yüksək keyfiyyətli xidmətdən yararlanırlar. "Azercell"-in təbiiq etdiyi yeniliklər, tarif və kampaniyalar, keçirilən sosial layihələr və

xidmətlər haqqında ən son xəbərləri almaqla yanaşı, sosial şəbəkələr üzərindən şirkətlə əlaqə quran abunəçi on qışa zamanda ehtiyacı olan məlumatı əldə edir, müraciətinin həllini tapır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda mobil operatorlar arasında məhz "Azercell Telekom" MMC ilk dəfə 2008-ci ildə "Facebook" platformasında, bir ildən sonra, 2009-cu ildə "Twitter" sosial şəbəkəsində, 2012-ci ildə isə "Instagram" da rəsmi səhifəsini yaradıb.

"Xalq qəzeti"

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ PUBLİK HÜQUQİ ŞƏXS Mebellərin satın alınması üçün KOTİROVKA SORĞUSU ELAN EDİR

İddiaçı kimi iştirak etmək istəyənlərə təklif olunur ki, öz kotirovka təkliflərini möhürlənmiş və imzalanmış şərtlərdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün sorğu iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədlər

• nizamnamənin surəti (notarial qaydada təsdiq olunmuş);

• kommersiya hüquqi şəxsin dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnaməsinin surəti (notarial qaydada təsdiq olunmuş);

• kommersiya hüquqi şəxsin rekvizitləri (möhürlənmiş və imzalanmış şəkildə)

• kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarış (notarial qaydada təsdiq olunmuş);

• vergi uçotu haqqında arayış (ƏDV ödəyicisi olmayan təşkilatlar üçün);

• iddiaçıların tender təklifi 17 yanvar 2019-cu il saat 15.00-dək Bakı, M. Müşfi küçəsi 1M nömrəli (əlaqələndirici şəxs – İlham Əliyev, telefon – 012-502-47-53/56/58, daxili 144) ünvanı təqdim edilməlidir.

Təkliflər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə

(əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki təkliflər Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Kotirovka sorğusu proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" qanuna uyğun keçiriləcəkdir. Göstərilən müddətdən gec təqdim olunan kotirovka təklifləri baxılmadan geri qaytarılacaqdır. İddiaçılar, yaxud onların səlahiyyətli nümayəndələri 18 yanvar 2019-cu il saat 11.00-da zərflərin açılışında iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Xarici xəbərlər

ABŞ

“Microsoft” birincidir

Son illər bazar dəyərinə dünya şirkətləri arasında lider olan “Apple” korporasiyası 2018-ci ilin sonunda birinciliyi əldən verib. Bildirilir ki, ilk pilləyə dəyəri 747,79 milyard dollar təşkil edən “Microsoft” şirkəti yüksəlib. Qeyd edək ki, ən böyük şirkətlərin reytingində “Amazon” (733,59 milyard dollar) ikinci, “Alphabet” (710,18 milyard dollar) üçüncü pillədə qərarlaşıb. “Apple” şirkəti isə 674,75 milyard dollar bazar dəyəri ilə siyahıda dördüncü yeri tutub.

Məlumatı “Vesti.ru” yayıb.

“Ford”da nasazlıq

“Ford” şirkəti “Takata” hava təhlükəsizlik yastıqlarının dəyişdirilməsi məqsədilə 953 min avtomobilini geri çağıracağını bəyan edib.

Geri çağırılan modellərə “Ford Edge” və “Lincoln MKX” (2010), “Ford Ranger” (2010-2011), “Ford Fusion” və “Lincoln MKZ” (2010-2012), “Mercury Milan” (2010-2011) və “Ford Mustang” (2010-2014) daxildir. Şirkət bu avtomobilləri fevralın 18-dən başlayaraq geri çağıracaq. İnformasiyanı “Auto.ru” yayıb.

Küveyt

Dünyanın ən uzun körpüsü

Küveytdə dünyanın ən uzun avtomobil körpüsü inşa edilir. Bildirilir ki, uzunluğu 48,5 kilometr olan Şeyx Cabir adına körpünün tikintisi 2019-cu ildə başa çatacaq. Körpünün inşası 2,6 milyard dollara başa gələcək. Qeyd edilir ki, körpü 36,1 və 12,4 kilometrlik iki hissədən ibarətdir.

Məlumatı “Business Insider” yayıb.

Böyük Britaniya

Yeni elektrotəyyarə hazırlanır

Böyük Britaniyanın “Rolls-Royce” şirkətinin və digər kompaniyaların mütəxəssisləri saatda 480 kilometr sürətlə uçacaq elektrotəyyarə hazırlayaçaqlar. Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, təyyarədə ən yüksək enerji sıxlığına malik enerji batareyasından istifadə ediləcək. Məlumatla görə, supersürətli elektrotəyyarənin ilk uçuşu 2020-ci ilə planlaşdırılır.

Məlumatı “Belta” yayıb.

Firminio mükafatlandırılıb

“Liverpool” klubunun hücumçusu Roberto Firminio “Samba Gold” mükafatına layiq görülüb. İdman jurnalistlərinin, digər mütəxəssislərin və onlayn istifadəçilərin iştirak etdiyi səsvermədə futbolçu 21,79 faiz səs yığıb. Bununla da o, həmyerlisi Madridin “Real” klubunun müdafiəçisi Marselonu (20,51 faiz səs) və PSJ-nin hücumçusu Neymarı (18,67 faiz səs) qabaqlayıb. Qeyd edək ki, mükafat hər il Avropa klublarında çıxış edən ən yaxşı braziliyalı futbolçuya verilir.

Xəbəri “Futbol.ua” verib.

Hazırladı:
Elçin ABBASOV,
“Xalq qəzeti”

Rusiya və ABŞ generalları Suriya məsələsini müzakirə ediblər

□ **Rusiya Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah reisi Valeri Gerasimov və ABŞ Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah Reisleri Birləşmiş Komitəsinin sədri Cozef Danford arasında telefon danışıqı zamanı Suriyadakı vəziyyət müzakirə olunub. Bu barədə RF Müdafiə Nazirliyinə istinadən TASS məlumat yayıb.**

Məlumatla görə, tərəflər terrorizmlə mübarizə və qarşılıqlı maraq doğuran digər aktual mövzular ətrafında da fikir mübadiləsi aparıblar. Eyni zamanda, mövcud əlaqə kanalını

dəstəkləməyin vacibliyi təsdiq edilib. “Rusiya və ABŞ-in baş qərargahları arasında hazırkı əlaqə kanalı hərbi insidentlərin qarşısını almağa və iki ölkənin maraqları gözlənilməklə

kompromis qərarlar qəbul etməyə imkan verir”, – deyərək Rusiya Müdafiə Nazirliyinin məlumatında qeyd edilir.

Görüşlə bağlı Pentaqondan verilən məlumatda isə bildirilir ki, Gerasimov və Danford telefon danışıqlarının detalları

barədə açıqlama verməmək barədə razılığa gəliblər. “Suriyada vəziyyətin operativ nizamlanması da daxil olmaqla bu ölkədə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə edilib. Mövcud praktikaya əsasən, hər iki general danışıqların təfərrüatlarını açmamaq qərarına gəliblər”.

Xatırladaq ki, keçən il dekabrın sonlarında ABŞ Prezidenti Donald Tramp Suriyadan çıxarmaq barədə qərarını elan etmişdi. Bundan sonra ABŞ-in müdafiə naziri Ceys Mettis istefa vermişdi. Qoşunların Suriyadan çıxarılması barədə qərarın yaxın bir neçə ayda icra ediləcəyi gözlənilir.

Rusiyanın hərbi kontingenti isə hələ Suriyada qalmaqdadır. Dünyan bir ölkə hərblərinin İldibdə məskunlaşmış Suriyalı qaçqınlara humanitar yardım payladığı bildirilib. Yardım əsasən terrorçular tərəfindən işğal edilmiş Kefrayyə şəhərindən olan qaçqınlara çatdırılıb. Bu barədə məlumatı Rusiyanın Suriyadakı Barış üzrə Mərkəzinin nümayəndəsi Eduard Titov verib. Onun sözlərinə görə, şəhər sakinləri 2018-ci ilin iyulunda xilas edilərək təhlükəsiz əraziyə gətirilib. O vaxta qədər insanlar adı içməli sudan və tibbi yardımdan məhrum olub.

Paşa ƏMİRANOV,
“Xalq qəzeti”

Estoniyada rus dilində təhsil ləğv olunub

□ **RİA “Novosti”nin verdiyi xəbərə görə, Estoniya prezidenti ölkədə rus dilində təhsilin ləğv edilməsi ilə bağlı sənədi təsdiqləyib.**

Məlumatla görə, Estoniya Prezidenti Kersti Kallulayd bildirib ki, ölkədəki rusdillilik məktəblərin eston dilində təhsil vermələri məsələsi çoxdan həll olunub.

“Biz faktiki olaraq bu barədə qərarı qəbul etdik. Hərçənd, bu haqda danışmırdılar, çünki Estoniyada rus məktəbləri üçün müəllimlər hazırlanmır”, – deyərək bildirib.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, qeyri-millətlərdən olan şagirdlərə seçim verilmir.

Estoniya rəhbərinin sözlərinə görə, şagirdlər eston dili məktəblərdə təhsil alacaqlar. Kallulayd deyib ki, belə tədbirlər uşaqlara özlərini digər şagirdlərlə bərabər hiss etmələri üçün lazımdır.

Rövşən ATAŞİYEV,
“Xalq qəzeti”

Burkina-Fasoda ölənlərin sayı 46 nəfərə çatıb

□ **Burkina-Fasoda silahlı hücumlar nəticəsində ölənlərin sayı 46 nəfərə çatıb. Trendin məlumatına görə, bu barədə hökumətin nümayəndəsi bildirib.**

Münaqişə yanvarın 1-də başlayıb. Naməlum şəxslər mosi qəbiləsinin yaşadığı

kəndə hücum ediblər. Buna cavab olaraq yerli sakinlər də fulbe qəbiləsinin yaşadığı kəndə hücum ediblər.

Xatırladaq ki, daha əvvəl Burkina-Fasonun bir sıra şimal əyalətlərində silahlı qruplaşmaların fəaliyyətinin aktivləşməsi ilə əlaqədar fəvqəladə vəziyyət rejimi elan edilib.

Birjalarda neftin qiyməti artmaqda davam edir

□ **Dünya birjalarında “qara qızıl”ın qiyməti artmaqda davam edir.**

Londonun “ICE” birjasının məlumatına görə, “Brent” markalı neftin bir bareli 58,12 dollar olub. Nyu-York Əmtəə Birjasının məlumatına görə, Texas sortu adlandırılan ABŞ-in “WTI” markalı neftinin bir bareli 47,97 dollar olub. Azərbaycanın “AzeriLight” markalı neftinin bir bareli 60,10 dollar olub.

Beləliklə, hasilatı azaltmaq barədə razılaşma öz bəhrəsini verib.

Neftin qiymətinin artması neft hasilatı və ixrac edən dövlətlərin milli valyutalarına da müsbət təsir edib. Milli valyutalar dollara nisbətə möhkəmlənib.

Qəzənfer QASIMOV,
“Xalq qəzeti”

Hava proqnozu

☞ Yanvarın 6-da

☞ Bakıda və Abşeron yarımadasında dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər bəzi yerlərdə duman, çiskin olacaq. Aralıq güclənən şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz mülayim cənub-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 1-4, gündüz 8-11, Bakıda gecə 1-3, gündüz 8-10 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 761 mm civa sütunundan 755 mm civa sütununa enəcək, nisbi rütubət gecə 70-80, gündüz 50-60 faiz olacaq. ☞ Naxçıvan Muxtar Respublikasında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 2-5, gündüz 5-10 dərəcə isti olacaq.

☞ Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək.

Lakin axşam bəzi yerlərdə yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 3 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti, gündüz 4-7 dərəcə isti olacaq.

☞ Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecəyə doğru bəzi yerlərdə yağış yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 1-3, gündüz 8-11 dərəcə isti olacaq.

☞ Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzen, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz,

Gecə klubunda atışma

□ **ABŞ-in Kaliforniya ştatının Torrens şəhərindəki gecə klublarından birində atışma olub. Hadisə zamanı üç nəfər həlak olub, dörd nəfər xəsarət alıb.**

Yerli “KABC” telekanalının məlumatına görə, xəsarət alanlardan ikisi xəstəxanaya yerləşdirilib. Şahidlərin sözlərinə görə, Los-Anceles yaxınlığındakı Torrens şəhərindəki atışma klubda dava düşdükdən sonra baş verib.

Qəzənfer QASIMOV,
“Xalq qəzeti”

ABŞ-ı tərk etmək istəyən vətəndaşların sayı artıb

□ **“Gallup” sosioloji xidmətinin keçirdiyi sorğu nəticəsində bəlli olub ki, ABŞ-dan köçmək istəyən amerikalıların sayı rekord həddə çatıb.**

Nəticəyə əsasən, rəyi soruşulan ABŞ vətəndaşlarının 16 faizi ölkəni tamamilə tərk etmək istədiklərini bildirib. Xidmət qeyd edib ki, bu göstərici Donald Trampın prezidentliyi dövründə ən yüksək həddə çatıb. Onun sələfi Barak Obamanın hakimiyyəti dövründə oxşar rəy sorğusunun nəticəsinə əsasən, respondentlərin 10 faizi ABŞ-ı birdəfəlik tərk etmək istediklərini bildirmişdi. Kiçik Corc Buşun dövründə isə bu rəqəm 11 faiz olub.

Məlumatla görə, sorğu 2017-2018-ci illərdə ABŞ-in 15 yaşdan yuxarı vətəndaşları arasında keçirilib.

Mahmud QƏRİBOV, “Xalq qəzeti”

Qusar rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman, çiskin olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 0-5 dərəcə şaxta, gündüz 7-11 dərəcə isti, dağlarda gecə 5-10 dərəcə şaxta, gündüz 3-6 dərəcə isti olacaq.

☞ Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman, çiskin olacaq. Qərb küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə aralıq güclənəcək. Gecə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 7-11 dərəcə isti olacaq.

☞ Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman, çiskin olacaq. Qərb küləyi əsəcək, aralıq güclənəcək. Gecə 0-3, gündüz 7-10 dərəcə isti, dağlarda gecə 0-3 dərəcə şaxta, gündüz 5-7 dərəcə isti olacaq.

BAŞ REDAKTOR

HƏSƏN
HƏSƏNOV

TELEFONLAR:

Məsul katib: 493-61-02
Şöbələr: 493-59-03 (8 xətlə), 493-69-47, 493-34-13, 493-34-23, 493-59-47, 493-45-18, 493-33-01, 598-84-13.
Reklam və elanlar: 493-82-21, Faks: (99 412) 493-02-80, 598-28-64;
E-mail: info@xalqqazeti.com, xalqqazeti@gmail.com

“Xalq qəzeti”nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282

TİRAJ 6939

SİFARİŞ 6

QİYMƏTİ 40 qəpik

Çapa imzalanmışdır 00:00